Občinsko glasilo

Hrpelje-Kozina

Na stičišču treh svetov

Občinsko glasilo | april 2022 | številka 3 | letnik XXII

-2022-
ZLATI CERTIFIKAT ISSO
za uspešni razvojni položaj občine

Iz vsebine

2 AKTUALNO

6 MED LJUDMI

17 ŠPORT

21 MLADARIJE

25 ZA VSAKEGA NEKAJ

47 NAPOVEDNIK

Info za glasilo: Ester Mihalič, 051 677 017, glasilo@hrpelje.si

Info za prireditve in drugo: Občina Hrpelje - Kozina, Ester Mihalič, 05 / 6800 150, ester.mihalic@hrpelje-kozina.si

Glasilo izdaja: Občina Hrpelje - Kozina, Hrpelje, Reška cesta 14, 6240 Kozina

Število izvodov: 2140

Odgovorna urednica: Ester Mihalič

Uredniški odbor: Nives Mahne Čehovin, Helena Godina, Martina Poles, Andrej Bolčič, Andreja Tomažič Hrvatin, Vasja Valenčič

Lektorica: Nives Mahne Čehovin

Tisk in oblikovanje: Tiskarna Vek, Koper

Foto: Arhiv občine, kar ni posebej navedeno.

Fotografija na naslovnici: ***Tilen Štolfa***

OBČINA HRPELJE-KOZINA

Občina Hrpelje - Kozina prejemnica Zlatega certifikata ISSO

-2022- ZLATI CERTIFIKAT ISSO za uspešni razvojni položaj občine

Za razvojno odličnost in doseganje standarda občine dobrega življenja tudi v letu 2022!

Občina Hrpelje - Kozina je letos na 36. mestu med vsemi slovenskimi občinami. S tem se je uvrstila med občine, ki ponujajo prebivalcem kakovostno raven življenja in jih odlikuje solidna in uravnotežena stopnja doseženega razvoja. Uvrstitev občini prinaša Zlati ISSO certifikat razvojne odličnosti za leto 2022.
Zlati ISSO certifikat 2022 predstavlja odlikovanje za našo občino. Izkazuje izjemno kakovost življenja v naši občini ter uravnoteženo stopnjo razvoja. Izhodišče za podelitev certifikata je Indeks ISSO, ki je sestavljen iz večjega števila kazalnikov, izvedenih iz statističnih, finančnih in gospodarskih podatkov o občini. Meri doseženo stopnjo razvitosti občine.

Občinska uprava

Občina Hrpelje - Kozina je z novim parkom Žaga dobila osrednji prostor aktivnega preživljanja prostega časa za občane vseh starosti

Z odprtjem novega dela parka Žaga je Občina Hrpelje - Kozina dobila najsodobnejše igrišče na Krasu in v Brkinih. Slovesno odprtje osrednjega občinskega prostora za aktivno preživljanje prostega časa so pospremili otroški smeh in vrvež ter pestro dogajanje. Novo, sodobno in najmlajšim nadvse mamljivo igrišče je odslej namenjeno vsem, ki jih mika igra v peskovniku ali na različnih igralih, vožnja v koloparku (pump track), vzpon po plezalni steni, skok na trampolinu, spust po jeklenici ali pa le vnovično odkrivanje sproščene otroške razigranosti.
Županja Občine Hrpelje - Kozina Saša Likavec Svetelšek je po odprtju izpostavila predvsem povezovalno vlogo novega parka: *»Takšen sodoben prostor druženja, največji na območju Krasa in Brkinov, je parku, ki smo ga uredili pred nekaj leti, dodal urejen adrenalinski park, kolopark, igrala, pešpoti, kolesarske poti za otroke, letni vrt z gostinsko ponudbo in kotiček za najmlajše s peskovnikom. Ker je park zasnovan kot prostor druženja, se bodo tudi v prihodnje v njem lahko odvijale prireditve. Verjamemo, kar smo zapisali v vabilu: dobra igrišča so še boljša kot dober WiFi, ker omogočajo vzpostavljanje dobrih povezav za vse življenje!«*

Park Žaga je zasnovan je kot skupek medsebojno povezanih poti ter omogoča sprehajanje in vožnjo s kolesi za najmlajše po ravninski stezi oz. zelenicah, ki so dvignjene nad obstoječi teren. Na vzhodni strani območja sta zrasli dve umetni vzpetini, ki ju povezuje mrežasti prehod. Južna vzpetina ima vkopan predor ”Brkini” dolžine 10 m in višine cca 1,3 m, na južni strani pa tudi otroško žičnico (zipline) ter druga igrala: gugalnice, klančine, peskovnik, plezalne stene, tobogan ipd. Večji del novo urejenega območja zajema kolopark. Območje ima tudi novo hortikulturno ureditev. Park Žaga je javno dostopna površina, ki je brezplačno na voljo občanom in obiskovalcem naše občine. Investicija, vredna dobrih 170.000,00 evrov, bo našim občanom zagotovila prijetnejše bivanje, dopolnila ponudbo površin za aktivno preživljanje prostega časa ter pripomogla k večji kakovosti bivanja v naši občini.
Ureditev parka Žaga je le eden od projektov, ki stremi k dvigu kakovosti bivanja v občini. V zadnjih osmih letih je občinski upravi uspelo realizirati oz. začeti projekte, o katerih se govori vse od ustanovitve občine: začenja se gradnja težko pričakovane obvoznice mimo Kozine in Hrpelj, začela se je gradnja brkinskega vodovoda. Oba izjemno obsežna infrastrukturna projekta pričata o razvoju občine in njeni vedno večji privlačnosti za življenje za domačine in prišleke.
Otvoritev je potekala razigrano v krasnem vremenu v sodelovanju z BrkinSki, plesnim društvom Mavrica in mojstri pumptracka iz Zavoda Aliansa, za pravo vzdušje pa so poskrbeli odlični »Ne joči pevec«. Hvala vsem, ki ste morali malo potrpeti, da smo dogodek izpeljali varno!

Občinska uprava

Zbiranje humanitarne pomoči za prebivalce Ukrajine

Od ponedeljka, 7. marca, do četrtka, 10. marca 2022, je bila v Občini Hrpelje - Kozina organizirana akcija zbiranja humanitarne pomoči za Ukrajino. Kdor je želel, je lahko v vaški dom v Hrpelje pripeljal svoj prispevek. Akcijo so izvedli Civilna zaščita Občine Hrpelje - Kozina, Rdeči križ, Karitas in prostovoljci. Zbrana sredstva so bila odpremljena v Logistični center Civilne zaščite Postojna.

Zbrano je bilo veliko število:
- higienski pripomočkov,
- kompletov prve pomoči in materiala za prvo pomoč ter
- hrana.

Občinska uprava

Klicni center za pomoč prebivalcem Ukrajine

Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov je 2. marca 2022 vzpostavil vladni klicni center, kjer so za pojasnila glede pomoči, ki jo Slovenija nudi državljanom iz Ukrajine, na voljo strokovnjaki z različnih področij. Klicni center deluje vse dni v tednu od **od 8. do 18. ure**.

Za klice iz Slovenije je na voljo brezplačna telefonska številka **080 41 42, za klice iz tujine pa +386 1478 7530**.

Vzpostavili so tudi poseben elektronski poštni naslov **info.ukrajina@gov.si**.

Aktualne informacije in kontaktne številke so objavljene tudi na spletni strani **gov.si** v slovenskem, angleškem in ukrajinskem jeziku.
V klicnem centru bodo strokovnjaki nudili informacije glede vstopa in bivanja v Sloveniji, postopka priznanja mednarodne zaščite ter informacije, na kakšen način lahko posamezniki ali organizacije nudijo finančno ali materialno pomoč.

Odprta meja ...

... je na Beki doživela tisto lepo toplo druženje, ki smo ga bili vajeni pred korona časom. Okrog 300 ljudi se je bodisi udeležilo pohoda v organizaciji PD Slavnik ali Občine Dolina z italijanske strani bodisi v lastni organizaciji ali pa prišlo zgolj na obisk na Beko na tradicionalno joto, ki jo je letos pripravila gostilna Pr'Čiči. Valečičevi so imeli v ponudbi svoje domače vino, ostalim pa smo skuhali topel čaj, da so se okrepili v sicer sončnem dnevu, ki pa ga je spremljal še vedno hladen vetrič. Vse skupaj se je zaključilo že sredi popoldneva, saj je v prvi vrsti tu pohod do Botača in po krožni poti nazaj. Vodnika Vojko in Valerija sta pohodnike peljala tudi do gradbišča II. tira, kjer je že lepo vidna »škatla« na viaduktu, pa do slapa in cerkvice v Dolini Glinščice. Druženje na Beki je popestril Trio Marka Vatovca.
Hvala Bečanom za potrpljenje, saj je istočasno potekala tudi preizkušnja dirkalnih avtov na cesti Ocizla–Beka.
Dve leti pohoda nismo mogli organizirati zaradi spoštovanja ukrepov za varovanje zdravja. V tem času je Odprta meja praznovala 40 let in skupaj z Občino Dolina smo se odločili, da pripravimo dokumentarni film o 40 letih življenja te revolucionarne pobude. Občina Dolina je koordinirala izdelavo filma, ki ga je režirala Elena Husu. Naslovili smo ga »Odprta meja 40 let, Življenje ob meji brez meje«! Oblikovanje filma je potekalo v sodelovanju s TV Koper in RAI. Premiera je bila v Boljuncu v petek, 18. marca, pri nas pa smo ga lahko videli v Kulturnem domu Hrpelje prav na 41. obletnico v ponedeljek, 21. marca. Z nami je bila tudi režiserka, ki je predstavila film, akterja Boris Bernetič in Fabio Steffe ter nekaj domačinov iz Beke, ki se spominjajo vseh teh let življenja Odprte meje. Sami bi znali povedati veliko, še bolj sočnih in doživetih zgodb s tega prostora.

Občinska uprava

Povečan promet z gradbišč drugega tira

V dolini Glinščice se zaključujejo gradbena dela na objektu pokritega železniškega viadukta. Konzorcij izvajalcev bo z vsemi deli zaključil do maja. Obenem se bodo kmalu začela dela na izkopu predorov, za kar že od konca lanskega leta potekajo pripravljalna dela. Zato se bo gradbiščni promet po dostopnih cestah do gradbišč drugega tira v prihodnjih mesecih z začetkom izkopov predorov še dodatno povečal.
Na dostopni cesti do gradbišč po trasi nekdanje železnice s Kozine do Trsta s prebujanjem pomladi opažamo vse več kolesarjev, pa tudi sprehajalce, in to kljub prometni signalizaciji, ki to prepoveduje. Promet težkih tovornjakov predstavlja nevarnost, saj prevažajo izkopni material, ki poveča drsnost cestišč in možnost za padce ter s tem nesreče; obstaja tudi možnost padca kamenja oziroma skal s tovornjakov.
V družbi 2TDK prosimo, da dostopne ceste uporabljajo le lastniki zemljišč. Domačine in obiskovalce, ki se nameravate po trasi nekdanje železnice med Kozino in Trstom odpraviti s kolesom ali peš, pa pozivamo k uporabi urejenega obvoza mimo Nasirca in skozi Mihele. Občasni nadzor nad upoštevanjem omejitev bo opravljala tudi policija.

2TDK

DRUŠTVO ŠOLA ZDRAVJA

Vsak trenutek je lahko nov začetek

Projekt Društva Šola zdravja deluje že od leta 2006, ko je nastala prva skupina v Celju. Leta 2009 smo se registrirali kot društvo s sedežem v Domžalah. Skupin je že veliko, trenutno imamo 230 skupin v 82 občinah in 4577 registriranih članov (na dan 31. 12. 2021).
Naša osnovna dejavnost je jutranja telovadba "1000 gibov", s katero ohranjamo in izboljšujemo zdravje prebivalcev. Skrbimo za spodbujanje rednega gibanja in telesne vadbe, ohranjamo zdravje za dolgo samostojno življenje, povečujemo delež gibalno aktivnega prebivalstva, vračamo voljo do življenja osamljenim in starejšim osebam, krepimo psihofizično kondicijo starejših, preprečujemo kronične bolezni ter prispevamo k zmanjšanju tveganja za razvoj depresivnih in anksioznih motenj.
Naš prepoznavni znak je oranžna barva in razgibavanje vsako jutro (razen nedelje in praznikov) ob 7.30 zunaj na prostem, v bližini vašega doma v vseh letnih časih. Razgibavajo nas usposobljeni prostovoljci s pomočjo strokovno izobraženega kadra.
Društvo Šola zdravja si prizadeva jutranje razgibavanje pripeljati v vsak kraj, vas in naselje povsod po Sloveniji. Tako spodbujamo ljudi k boljši skrbi za zdravje in k medsebojnemu povezovanju.

KDAJ in KJE se razgibavamo?

Polurno jutranje razgibavanje se začne ob 7.30 na prostem, po različnih javnih površinah po vsej Sloveniji (športni parki, športna igrišča, ob morju, rekah, jezerih, v parkih, na parkiriščih, igriščih). V Občini Hrpelje - Kozina je to v Parku Žaga!
Toplejši spomladanski dnevi so idealni, da pričnemo z rednim jutranjim razgibavanjem. Postopoma se človek lažje navadi na vsakodnevno jutranje razgibavanje, kot tudi na vremenske razmere (mraz, dež, sneg ali vročina).

KDO se lahko vključi?

V naše društvo se vključijo ljudje, ki želijo kaj narediti za svoje zdravje – vsak se razgibava po svojih zmožnostih in sposobnostih. Skupine so različno velike in štejejo od 10 do 80 članov. To niso maturanti, ki se le maja spravijo na glavne ceste skupinsko plesat in jih gleda množica ljudi. Ne, povprečna starost članov Društva Šola zdravja je 69 let, veliko je upokojencev, ki so vsak dan bolj zdravi. Najstarejša udeleženka je iz ljubljanske skupine Dravlje in šteje 96 let, sicer je starejših od 90 let 33 članov, starejših od 80 let pa 503 (podatki so iz marca 2021). Oktobra 2019 smo praznovali 10 obletnico od uradne ustanovitve našega društva. Najstarejša skupina v Piranu deluje že 14 let, saj so se organizirali že pred uradno registracijo društva. Po različnih krajih Slovenije se v okviru društva vsako jutro ob 7.30 uri hkrati razgibava 4577 oseb v 82 občinah in 230 skupinah.

KAKO se razgibavamo?

Vaje niso zahtevne, kar pomeni, da ni potrebna predhodna kondicijska pripravljenost, draga športna oprema tudi ne. Delamo po svojih zmožnostih in svojih sposobnostih.
Vaje so preproste in primerne za vsakogar. Vodijo jih usposobljeni prostovoljci s pomočjo strokovnega kadra. Gre za sklepne vaje, ki jih je sestavil dr. Nikolay Grishin, in se imenujejo »1000 gibov«. Vse vaje se izvajajo stoje. V 30 minutah se razgibajo vsi sklepi telesa in vse mišične skupine. Začne se pri dlaneh, konča pri podplatih. S tem se ohranjajo funkcionalne sposobnosti in dosežejo boljša gibljivost, okretnost telesa ter ravnovesje.

ZAKAJ zjutraj?

Jutranje razgibavanje izboljšuje fizično in psihično stanje posameznika. Zaradi boljše gibljivosti telesa se zmanjšuje telesna teža, tudi ostale težave se zmanjšajo ali celo izginejo. Zaradi gibanja v naravi in prijetnega druženja v skupini se izboljša tudi psihično stanje, zmanjšuje se občutek osamljenosti, socialne izključenosti in depresije.

KAKŠNI so stroški?

Ker se razgibavamo na javnih površinah in vaje vodijo usposobljeni prostovoljci s pomočjo strokovnega kadra, ne pobiramo vadnine, kar pomeni, da so vaje brezplačne. Za včlanitev v društvo izpolnite pristopno izjavo, članarino pa poravnate enkrat letno, in sicer 20 €, s čimer podpirate delovanje našega društva.

Aktualno delovanje LAS KRASA in BRKINOV

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Pripravili smo pregled delovanja Lokalne akcijske skupine Krasa in Brkinov (v nadaljevanju: LAS) v zimskem obdobju.

Sodelovali smo pri pripravi dveh prijav na 6. Javni razpis projektov sodelovanja LAS

V obdobju december 2021–februar 2022 je LAS Krasa in Brkinov, skupaj z več slovenskimi LAS in partnerji znotraj svojega LAS, aktivno pripravljal dva projekta sodelovanja ter kot partnerski LAS oddal dve prijavi. Prijavljeni operaciji (projekta) sta:

- Gastronomske poti Primorske (akronim: Okusi Primorske) in
- Veriga eko zelišč od Dolenjske do Krasa.

Glavni poudarek letošnjega razpisa je bilo zasledovanje strategije »Od vil do vilic« za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem, kar pomeni, da operacija prispeva k trajnostni ekološki proizvodnji hrane ali pa k spodbujanju priprave ekološke hrane za trg oziroma k omogočanju prehoda na zdrave in trajnostne načine prehranjevanja. Bistven poudarek letošnjega razpisa je bil na vključevanju deležnikov s področja ekološkega kmetovanja.

V projektu Gastronomske poti Primorske poleg LAS Krasa in Brkinov sodelujejo še LAS Vipavska dolina, ki je vodilni partner, LAS med Snežnikom in Nanosom, LAS Istre, LAS V objemu sonca ter dva tuja LAS – LAG Sjeverna Istra in GAL Carso – LAS Krasa.

Poleg ostalih skupnih so glavni poudarki predloga projekta za LAS Krasa in Brkinov: prevetritev minimalnih pogojev oziroma standardov za ponudnike, revitalizacija sadne brkinske in kraške vinske ceste ter preveritev ponudnikov glede izpolnjevanja prenovljenih pogojev. Poleg tega pa je načrtovano izobraževanje ter nakup smiselne opreme ponudnikov in ostalih deležnikov za izboljšanje ter nadgradnjo ponudbe na območju brkinske sadne ceste ter kraške vinske ceste.

Projekt Veriga eko zelišč od Dolenjske do Krasa se je oblikoval med LAS Dolenjska in Bela krajina, ki je vodilni partner, LAS Krasa in Brkinov, LAS Suhe krajine, Temenice in Krke, LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe ter tujim LAS Čačak – Gornji Milanovac (Srbija).

Glavni cilji projekta za območje LAS Krasa in Brkinov so: razvoj in promocija novih zeliščnih živilskih in neživilskih proizvodov (fitoterapevtskih, kozmetičnih) in novih storitev (izobraževalnih, turističnih ...) znotraj območja partnerskih LAS, krepitev prepoznavnosti domačih (eko) zeliščnih izdelkov s poudarkom na visoki kakovosti in dodani vrednosti uporabe le-teh, spodbujanje ekološkega gojenja zelišč kot kmetijskih praks, ki znižujejo sproščanje toplogrednih plinov, ohranjajo biotsko raznovrstnost, kakovost voda in kakovosti tal, zmanjšujejo uporabo fitofarmacevtskih sredstev, ohranjajo pridelavo avtohtonih vrst/sort zelišč brez GSO ter boljša (turistična) prepoznavnost območja partnerskih LAS na področju zeliščarstva.

Podrobnejše informacije o prijavljenih projektih so dostopne na spletni strani www.laskrasainbrkinov.si.

V bližnji prihodnosti pričakujemo dopolnitve zgoraj navedenih operacij ter upamo na njihovo potrditev s strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Konkurenca je bila po pričakovanjih precejšna, saj je bilo operacij, in s tem zaprošenih sredstev, dvakrat več kot razpisanih sredstev.

Tekoče delo

Sicer pa LAS vsem prijaviteljem in njihovim partnerjem v odobrenih operacijah nudi pomoč pri ustreznem izvajanju operacij. Z namenom ustreznega beleženja in zbiranja dokumentacije za pripravo zahtevkov za izplačilo sta bili v februarju 2022 izvedeni dve delavnici, po dogovoru s prijavitelji pa bomo preostale izvedli v prihajajočem času.

Vabimo vas, da si več informacij o zaključenih operacijah ter operacijah v izvajanju preberete na spletni strani LAS, v zavihku Projekti.

V marcu 2022 je bila opravljena tudi kontrola delovanja LAS Krasa in Brkinov (podukrep 19.4) s strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP), ki smo jo uspešno prestali.

Natečaj za najuspešnejšo podeželsko skupnost pod sloganom »Gradimo mostove«

Na naši spletni strani smo objavili povabilo k prijavi na 2. nacionalni natečaj za najuspešnejšo podeželsko skupnost pod sloganom »Gradimo mostove«. Društvo za razvoj slovenskega podeželja, ki mu je Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano zaupalo koordinacijo postopka izbora, poziva podeželske skupnosti (vas, skupina vasi, občina, skupina občin ...), da se pridružijo natečaju za izbor podeželske skupnosti za leto 2022 pod geslom »Gradimo mostove«. Rok prijave je 15. 4. 2022.

Evropska delovna skupnost za razvoj podeželja in obnovo vasi (ARGE Landentwicklung und Dorferneuerung), katere članica je tudi Slovenija, vsaki dve leti razpisuje natečaj za evropsko nagrado za razvoj podeželja (več o tem na www.landentwicklung.org). Skupnost, izbrana na nacionalnem natečaju, bo Slovenijo zastopala na 17. evropskem natečaju za Evropsko nagrado za razvoj podeželja in obnovo vasi za leto 2022. V kolikor prepoznate potencial vaše podeželske skupnosti (vas, skupina vasi, občina, skupina občin ...), vas toplo vabimo k prijavi. Več informacij je dostopnih preko povezave na spletni strani www.laskrasainbrkinov.si.

Facebook stran LAS Krasa in Brkinov

Na Facebook strani LAS Krasa in Brkinov (https://www.facebook.com/LAS.Krasa.in.Brkinov/) se trudimo redno objavljati aktualne novice in pozive, zato vabljeni k spremljanju le-te, kakor tudi njenemu »všečkanju« in deljenju.

Povabilo k včlanitvi v LAS Krasa in Brkinov

LAS Krasa in Brkinov še vedno vabi zainteresirano javnost k včlanitvi v LAS. Na spletni strani **www.laskrasainbrkinov.si** najdete prijavni obrazec, ki ga izpolnjenega pošljete na elektronski naslov **info@laskrasainbrkinov.si** ali po navadni pošti na **LAS Krasa in Brkinov, Partizanska cesta 4, 6210 Sežana.**

Jerneja Modic in Maja Colja, LAS Krasa in Brkinov

Uspešen dvig kompetenc za več kot 1100 udeležencev

Štiriletni projekt Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter smo ga izvajali na Ljudski univerzi Sežana, se počasi približuje koncu.

Z zadovoljstvom se lahko ozremo nazaj, saj nam je v tem obdobju uspelo izvesti kar 92 različnih brezplačnih tečajev: od jezikovnih tečajev na več ravneh (angleščina, italijanščina, nemščina, francoščina, španščina, ruščina, slovenščina za tujce), do računalniških tečajev (začetni in nadaljevalni tečaj računalništva, tečaj Excela) in pa tudi tečaj digitalne fotografije, zeliščarski tečaj ter zeliščarsko-kulinarični tečaj, knjigovodski tečaj, priprave na NPK vizažist, tečaj Knjige so zame, tečaj komunikacije, razvoj osebnih potencialov za kvalitetno življenje, tečaj digitalnega marketinga, e-poslovanja v turizmu in tečaj Izzivi sodobnega časa. Udeležence so poleg računalniških in jezikovnih vsebin pritegnile tudi komunikacijske veščine, tehnike za reševanje konfliktov, knjigovodske vsebine, znanja s področja osebnega razvoja, javnega nastopanja, poznavanja in nabiranja zelišč, naturopatije in ličenja, v zadnjem letu pa tudi, kako izboljšati oz. sploh začeti z elektronskim poslovanjem v turizmu.

Tečajev se je skupno udeležilo več kot 1100 udeleženk in udeležencev, ki so jih obiskovali v živo in na daljavo. Tečaji v živo so se odvijali tako v učilnicah na Ljudski univerzi Sežana in podjetjih kot tudi na terenu, kjer so se udeleženci med drugim učili veščin digitalne fotografije, si ogledali zeliščarsko kmetijo, pripravljali cvetne esence, nabirali zelišča in tudi pripravljali kulinarične specialitete iz njih. Veliko je bilo deljenja izkušenj, radovednih vprašanj, znanja željnega zanimanja, sodelovanja in nasploh prijetnega druženja. Za zadnje smo bili v obdobju epidemije žal prikrajšani, saj smo bili v novembru 2020 zaradi situacije, povezane s koronavirusom, primorani preseliti vsa izobraževanja na splet. Sprva smo bili tako mi kot udeleženci precej skeptični glede virtualnega načina izobraževanja, vendar smo z veliko truda in dodatnih usposabljanj uspeli premagati začetniške izzive in izpeljati enako kvalitetna izobraževanja kot v učilnici. So se pa udeleženci marsikatere skupine srečali v živo šele ob sproščanju ukrepov po končanem tečaju, saj je bila želja po osebnem stiku zelo prisotna.

Ker smo na Ljudski univerzi Sežana zavezani kakovosti, smo uspešnost izvedbe preverjali z anonimnimi anketami ob koncu tečajev, kjer so udeleženci večkrat izrazili zadovoljstvo nad predavatelji, izbranimi vsebinami, praktičnostjo obiskovanja tečajev na daljavo in tehnično podporo ter pomočjo, ki smo jo nudili ves čas trajanja izobraževanj. Pri izvedbah v živo pa so poleg kakovostne izvedbe izpostavili predvsem istočasno pridobivanje novih znanj in druženje.

Trenutno pri nas v okviru projekta potekajo štirje brezplačni tečaji, v spomladanskem času pa jih, glede na razpoložljiva sredstva, načrtujemo le še nekaj, v katere prednostno vključujemo zaposlene in brezposelne, starejše od 45 let. Ker pa se je v štirih letih trajanja razpisa pokazala velika potreba po vključitvi tudi mlajših udeležencev, smo k sodelovanju povabili občine Sežana, Komen, Hrpelje - Kozina in Divača, ki so sofinancirale tečaje za mlajše občane z njihovim minimalnim prispevkom. Sodelovanje z občinami bomo nadaljevali tudi v letu 2022, zato vas prijazno vabimo k udeležbi.

Ljudske univerze željno pričakujemo nov razpis za Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc, da vam bomo tudi v bodoče lahko ponudili brezplačne tečaje.

Sodelavke Ljudske univerze Sežana

Praznovanje ob dnevu žena

Po dveh letih družbenega zaprtja in osame ljudi v okviru lastnega doma so se vabilu na praznovanje dneva žena množično odzvale naše članice in člani Društva upokojencev Hrpelje - Kozina. Obenem smo s praznovanjem izvedli tudi občni zbor društva.

Na predvečer 8. marca se je 120 članov udeležilo praznovanja v Gostilni Križman v Tubljah. Tudi osebju gostilne je številna množica gostov predstavljala poseben izziv.

Ob prihodu je vsaka ženska prejela rdeč nagelj, simbol dneva žena oziroma simbol delavskega gibanja. Vse prisotne sta nagovorila in čestitala za praznik predsednica društva Janja Babić in podpredsednik Boris Gradič, ki je tudi vodil občni zbor. Po sprejetju vseh letnih poročil za leto 2021 in načrta dela za leto 2022 je sledil zabavnejši in prijetnejši del večera. Srečanje je popestrila tudi naša županja Saša Likavec Svetelšek, ki nas je razveselila s svojo prisotnostjo. V pozdravnem nagovoru je poudarila pomen ženske in njene pomembne vloge v družbi. Ženske še vedno ne dosegajo v naši državi enakopravnega mesta, ki bi si ga vsekakor zaslužile. Zato si bomo morale ženske še naprej prizadevati za pravičnejše, bolj humane in spoštljive odnose v družbi, predvsem pa za mir v današnjem negotovem času. Želimo druženja, zabave in okusne hrane, smo se brezskrbno zavrteli v ritmih poskočne glasbe, za katero je poskrbel naš neutrudni in priljubljeni Matej.

Osebje gostilne je izziv s številnimi gosti izpeljalo z odliko. Nad postrežbo in njihovimi dobrotami smo bili navdušeni.

Zagotovo bomo v tem letu ponovili podoben večer.

Društvo upokojencev Hrpelje - Kozina

Sopotniki ob mednarodnem dnevu žensk

Sopotniki
zavod za medgeneracijsko solidarnost

Z vsakim klicem starejšega in vsakim novim kilometrom, zapisanim v števcih naših vozil, se v Zavodu Sopotniki s hvaležnostjo zavemo, kako daleč smo prišli. Ob ustanovitvi 2014. leta, si nismo predstavljali, da se bo spontana potreba po pomoči starejšim in krepitvi njihove mobilnosti prelevila v tako močno življenjsko poslanstvo. Poleg truda, da brezplačni prevozi, ki jih sedaj v 13 enotah po Sloveniji omogočimo preko 170 na teden, za več kot 3700 uporabnikov, tečejo čim bolj neovirano, smo tudi ponosni, da s skrbnimi odnosi in predanostjo prostovoljcev uspevamo uresničevati naše osnovno poslanstvo, da smo več kot prevoz, kar nam potrjujejo odzivi s terena in naraščajoče število starejših občanov, ki nam zaupajo.

Prostovoljci so tisti, ki črpajo vso energijo v srce Sopotnikov in s požrtvovalnostjo, toplimi besedami, pozitivno popestrijo dan marsikateremu osamljenemu starejšemu občanu in krepijo samozavest ter zaupanje tistim, ki imajo le redko priložnost zapustiti svoje domove na sicer idiličnih, a zelo odročnih lokacijah. O dobrih delih naših prostovoljcev zagotovo ne najdemo zadostnega števila besed hvaležnosti.

Prazniki, obeležja so za Zavod Sopotniki vsako leto priložnost, da našim starejšim naklonimo še malo več pozornosti, izmenjamo lepe misli in se spominjamo lepih trenutkov. 8. marec, s katerim obeležujemo mednarodni dan žensk, nam ogromno pomeni, saj se na naših poteh srečujemo z mnogimi zgodbami žensk, katerih življenjske situacije in spontane besede modrosti še dolgo odzvanjajo v naših mislih. Trdimo, da je ženska v vseh življenjskih obdobjih vredna vsega spoštovanja in mora imeti vse možnosti v družbi, da dostojno živi to, kar svobodno in samostojno izbere. Vemo, da si je vse pravice, ki jih uživa danes, morala v preteklosti trdo priboriti. Našim gospem smo želeli izkazati spoštovanje in spodbuditi iskre sreče v srcu, ki je kdaj že malo utrujeno od vseh preizkušenj življenja. Pripravili smo tisto, kar opažamo, da jim prinese največ veselja – pogovor o življenju, kot je nekoč bilo. Dodali smo še pisma, ki smo jih napisali v kolektivu, jih obdarili z rožami ter sladkim presenečenjem.

Z vami delimo spomine na 8. marec, ki nam jih je zaupala gospa, ki se z nami vozi prav v enoti Kras - Brkini. Orisujejo trenutke, ko je življenje teklo v drugačnem ritmu kot danes. Pripovedovala nam je, da osebno temu prazniku sicer ne posveča posebej pozornosti. Včasih so težko živeli, nam je zaupala, praznovanja 8. marca ni videla niti pri svoji materi, ker je bilo preveč slabega, da bi se temu posvečali. Dokler je živela drugače, je bilo vse drugače, je razmišljala, sedaj je 8. marec dan, ko živi v miru. Dodala je še, da naj bodo dejanja iskrena, ne da je nekaj zato, ker tako mora biti. Poudarila je, da se moramo ženske še vedno vsak dan boriti za obstoj. Lepo je, da je en dan namenjen temu, sama pa je pristaš tega, da naj bo vsak dan prisotno medsebojno spoštovanje vseh.

Enota Kras - Brkini je naša prvoustanovljena enota in tudi najbolj aktivna, saj prostovoljci opravijo približno 4500 km na teden za 451 starejših občanov. Ozke poti, ki se vijejo med kraškimi vrtačami in bo-

rovci ter potujejo skozi Brkine, nas vedno pripeljejo do prijaznih in hvaležnih starejših občanov, da lahko večkrat prisluhnemo življenjskim zgodbam, kot je ta ob mednarodnem dnevu žensk, kar nam vsem v zavodu daje krila, ki se zlahka ne utrudijo. Iskreno se zahvaljujemo tudi družbi Hofer Slovenija za sladke paketke s kavo, ki bodo našim gospem polepšali še kakšen dan več.

Stisk rok, rdeč nagelj, pogled v oči, so bili tokrat dovolj, da smo vsaj za trenutek pomislili, da je na svetu vse v najlepšem redu. Sopotniške zgodbe, ki jih delimo z vami, pa naj vsaj poskušajo orisati, kako je biti prostovoljec, predvsem pa, da je lepo in častno biti Človek Človeku Sopotnik.

Zavod Sopotniki

Otroška publika v KD Hrpelje

Čez zimo smo od oktobra do aprila gostili pet otroških predstav, ki so bile vse zelo lepo obiskane. Z nami so bili Enostavno prijatelji, Melita Osojnik, Gledališče Bičikleta, Družinsko gledališče Kolenc in še kdo. Februarska predstava je bila pustno obarvana in otroci so se lepo našemili v različne pustne maske. Od aprila naprej, dokler bo toplo, bodo predstave zunaj, v novem delu Parka Žaga na Kozini – na odprtem odru, ki smo ga poimenovali »Na štengah« (pri trampolinih za knjižnico). Lepo vabljeni, da se nam pridružite tudi na prostem!

Občinska uprava

Članice EUROPA DONNA OBALA - KRAS praznovale osmi marec

Letošnji osmi marec si bomo članice EUROPA DONNA Obala - Kras zapomnile po praznovanju, ki smo ga točno v torek, na dan praznovanja, preživele v Gostilni Križman v Tubljah pri Kozini. Članice iz kraškega dela regije smo bile zadolžene za pripravo programa, za katerega smo se zelo potrudile. Bil je pester in zanimiv, z veliko smeha in glasbe. Veliko članic je bilo iz obalno-kraške regije in skupaj s povabljenkami iz Postojne z okolico smo se zbrale ob 17. uri, ko se je začela zabava. Najprej nam je dobrodošlico z lepo dekorirano rožico zaželela regijska vodja Darja Rojec, ki smo jo naslovili kot našo častno gostjo. Ana Novak je izrekla dobrodošlico vsem članicam s strani Kraševk in se zahvalila Darji za vse aktivnosti, čas, potrpljenje in dejavnosti, ki nam jih nameni, saj kljub temu da smo se vse članice srečale s hudo boleznijo, se imamo vseeno lahko lepo. S hrano in pijačo smo bile izredno zadovoljne, za pecivo pa smo zavihale rokave vse članice s Krasa. Na zabavi sta za monokomedije poskrbela »Jan Đzan Wan« in »mama Vanca«, ki je regijski vodji Darji podarila šopek zdravilnih rastlin z dekoracijo mimoze in srčka. Imele smo tudi bogat srečelov. Da je bilo vzdušje še bolj živahno, sta se nam proti večeru pridružila še Rok Gombač s harmoniko in Žan Čepar z bobnom, tako da smo se ob odlični hrani in pijači zvečer še dobro naplesale. Večer je minil v poznih urah, naše članice pa so se proti domu odpravile vesele in z nasmehom na ustih. Pogovori, kako smo se imele, še vedno odzvanjajo med nami in zato si kmalu spet želimo druženja.

Z velikim veseljem bi v svoje vrste povabile še ostale bolnice iz okoliških občin Divača, Sežana, Komen in Hrpelje - Kozina.

Orjana Gombač

Ujeli smo ...

Luna Babič,
po rodu iz Kozine, je dosegla 1. mesto v mlajši kategoriji v ženski športni gimnastiki med športniki leta 2021. Gimnastična zveza Slovenija vsako leto izbere naj športnike v slovenski gimnastiki. Letos je podelitev potekala virtualno 22. februarja. Luna je priznanje prejela za odlične dosežke v pretekli sezoni. Trenira v ŠK Salto Koper.

ČESTITKE!
Državni prvak v peki pic je iz Picerije Jakob! Na sejmu okusov GASTexpo v Ljubljani so izvedli tudi državno tekmovanje v peki pic. Zmagal je Jan Lever iz Picerije Jakob iz Gradišča! Zmaga ga vodi na svetovno prvenstvo v Napoli. Verjamemo, da se bo tudi tam dobro odrezal. Zmagovalno pico – zelo unikatnega okusa – boste lahko kmalu poskusili v Piceriji Jakob!

Znamka Tjaša Škapin Couture
se je med 6. in 12. marcem predstavljala v showroomu slovenskega paviljona na svetovnem prizorišču EXPO 2020 v Dubaju v Združenih arabskih emiratih! Čestitke! Premierno je luč sveta uzrla Tjašina kolekcija »KRAS po moje«, ki je na Bližnji vzhod ponesla edinstvene kreacije, navdihnjene z lepotami Slovenije.

Ekološka kmetija Brhanovi
je 22. februarja gostila delavnico v izvedbi Kmetijsko gozdarskega Zavoda Maribor z naslovom: digitalizacija namakanja s podporo podjetij, ki namakanje tudi izvajajo. Udeleženci so si podelili veliko praktičnih znanj, predvsem novih in inovativnih, s katerimi si danes lahko pomagamo do boljšega pridelka.

Uredništvo

Destinacija Krasa in Brkinov ...

... se je takoj po sprostitvi ukrepov pričela v živo udeleževati sejmov za promocijo turizma Krasa in Brkinov. Tako se je udeležila sejma UTAZAS v Budimpešti v sklopu skupne predstavitve Slovenije FEEL Slovenia. Sejem je potekal od 3. do 6. marca 2022, poleg naših turističnih informatorjev pa so se ga udeležili tudi predstavniki Kobilarne Lipica in Vinakrasa Sežana.

24. marca se je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprl štiridnevni sejem Alpe Adria, največji slovenski turistični sejem, 32. po vrsti. Destinacija Kras in Brkini se je med sredo, 23., in soboto, 26. marca 2022, v okviru sejma predstavljala na lastnem razstavnem prostoru v Marmorni dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani. Vsi ponudniki Krasa in Brkinov so bili vabljeni k sodelovanju s svojo predstavitvijo, kar so nekateri tudi izkoristili. Premierno smo na našem razstavnem prostoru ob simbolih Krasa uporabili tudi sadno drevo kot simbol Brkinov. Po idejni zasnovi Jane Pečečnik ga je izdelal domači mizar iz Ocizle David Mihalič.

Ponosni na vsak kotiček svoje destinacije, smo se predstavili tudi na svetovni razstavi Expo 2022 Dubaj, v sklopu »Mediteransko-kraške regije«. Predstavitev smo zaokrožili doživeto z oblikovanjem izjemnega videa, ki ga je pripravil Kobal Production s Krasa; s presunljivim petjem, plesom in igro je regijo predstavila Tjaša Fajdiga.

Destinacijo smo predstavljali tudi na prvi turistični borzi Vipavska dolina z naslovom Turistična pomlad. Dogodek je bil namenjen medsebojnemu spoznavanju in povezovanju lokalnih turističnih ponudnikov, slovenskih turističnih agencij in tudi vseh turističnih destinacij iz mediteranske in kraške turistične regije ter Idrije. Mreženje ponudnikov, turističnih delavcev in agencij bo tako postala vsakoletna praksa, ki jo bomo selili in širili po krajih mediteransko-kraške Slovenije in širše.

ORA Krasa in Brkinov

Po poti zdravja!

Po že dveh uspešno izvedenih operacijah Bolnišnica Sežana nadaljuje z ozaveščanjem o zdravem prehranjevanju v času bolezni in okrevanja. Način prehranjevanja lahko deluje kot dejavnik tveganja za zdravje posameznika, lahko pa tudi kot zaščitni dejavnik, ki pripomore k izboljšanju zdravja in kvaliteti življenja. Veliko starejših namreč v času bolezni ali onemoglosti ne nameni dovolj pozornosti prehrani.

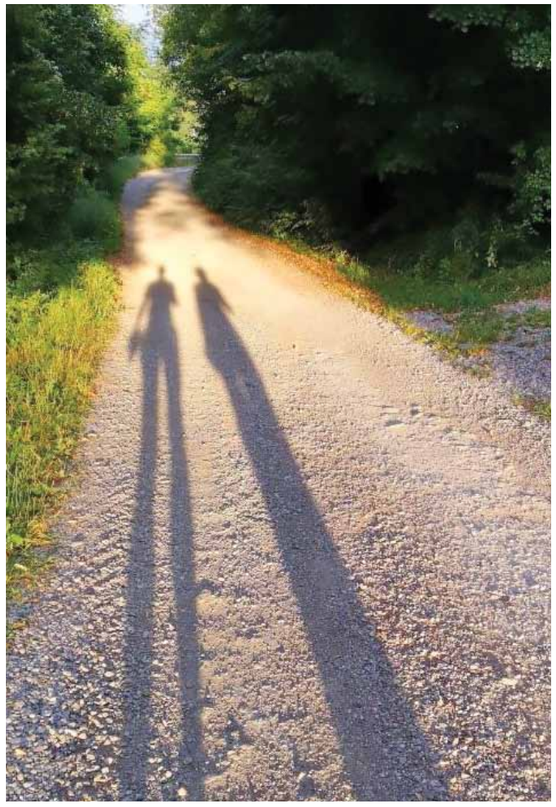
Kljub napredku je neenakost na področju zdravja še vedno prisotna in se celo povečuje, še zlasti v zvezi z razlikami v zdravstvenem stanju med regijami in skupinami prebivalstva ter v zvezi s pomanjkanjem zdravstvenih delavcev. Med vse bolj zaskrbljujoče dejavnike tveganja za zdravje prebivalstva štejemo med drugim prav neustrezne prehranjevalne navade in telesno nedejavnost. Zdravstvene storitve, predvsem tiste, ki so povezane s tveganjem za izgubo zdravja, je tako treba prilagoditi raznolikim potrebam in različnim profilom uporabnikov, kot so: ogroženi zaradi revščine, socialno izključeni in starejši, ki so nemobilni. Da se zdravstvena institucija s svojimi storitvami približa populaciji v okolju, kjer ta živi, je v zadnjem obdobju vse bolj zaželen, prijazen in tudi inovativen pristop. In k tovrstni aktivnosti je s svojim projektom potujoče svetovalnice pristopila Bolnišnica Sežana. V potujočo svetovalno skupino bodo vključeni dietetik in fizioterapevt. Primarni cilje je, da se z uporabniki srečamo v njihovem domačem okolju, tudi s tistimi najbolj oddaljenimi. Poudarek je na prehranskem svetovanju za okrevajoče paciente in druge skupine, za tiste, ki se želijo za ohranitev zdravja prehranjevati bolj zdravo ali želijo svetovanje pri pripravi in strukturi obrokov, primernih oz. priporočljivih pri posamezni bolezni, ter nenazadnje svetovanju, kaj in kako zdravo jesti, da ostanemo zdravi v visoko starost. Vsekakor je pomembno to, da se z aktivnimi delavnicami in svetovanjem približamo lokalnim prebivalcem na celotnem območju LAS-a Krasa in Brkinov, to je v vseh štirih občinah, in sicer na različnih domačijah v občinah Sežana, Komen, Hrpelje - Kozina in Divača. Projektne aktivnosti se torej izvajajo v neposrednem okolju, kjer je hrana tudi pridelana in pripravljena. Načrtuje se, da se pri partnerjih odvije določeno število delavnic, kjer ima bistveno vlogo dietetik, ki zastopa Bolnišnico Sežana kot vodilnega partnerja in svetovanje opre na lokalno in zdravo prehrano.

Skupaj s partnerji: MILENA TAVČAR - nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji; SIRAH trgovina in storitve d.o.o.; MIRO STOJAN BENČIČ - turistična kmetija z nastanitvijo; BIODINAMIČNA IZLETNIŠKA KMETIJA PRI KAMNARJEVIH, IVANA VENIER STANCICH - nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji; EMILIJANA LIPOVŠEK - DUJČEVA DOMAČIJA bomo v letošnjem letu še bolj poglobljeno sodelovali in približali zdravstveno svetovanje zainteresiranim na podeželju. Z nekaterimi kmetijami je Bolnišnica Sežana že aktivno sodelovala v preteklih projektih, nekaj partnerjev pa se je priključilo na novo. Tako se mreža vključenih v projekt aktivnosti za uvajanje in promocijo zdravega prehranjevanja z lokalno pridelano hrano vse bolj širi.

V ponos si štejemo, da smo s preteklimi izobraževalnimi delavnicami o pomenu zdravega prehranjevanja za ohranjanje zdravja, prehranjevanja v času bolezni in rehabilitacije s poudarkom na pomenu prehranjevanja v času hospitalizacije uspeli dvigniti zavest in bogatili vedenje o prehranjevalnih navadah. V nadaljevanju vključujemo še intenzivnejše svetovanje fizioterapevta in celostno obravnavo v tako imenovano »mobilno ambulanto«. Projekt ima izrazito trajnostni značaj, saj že po naravi zagotavlja izvajanje tudi po zaključku projekta. Naš cilj je tudi ta, da k sodelovanju in skupnemu nastopu na trgu privabimo lokalne pridelovalce in ponudnike zdrave prehrane. Istočasno pa želimo vsem zainteresiranim predstaviti oblike vaj za gibanje, ki pomembno prispevajo k oblikovanju stila zdravega načina življenja prevencije pred obolevnostjo. Ustvarjanje t. i. gibalnega okolja je pomemben element promocije zdravega načina življenja in seveda gibanja. In ker se projektne aktivnosti odvijajo izven institucije, se s hrano srečamo v okolju, kjer je bila predelana in bo tam tudi pripravljena.

V veselje bi nam bilo, da se nam pridružite. Naše aktivnosti boste lahko spremljali na naši spletni strani: www.lokalnojezdravo.si in na Facebook strani z imenom Po poti zdravja. Operacija se financira iz tretjega javnega poziva Las Kras in Brkini, na katerem smo lansko leto uspešno kandidirali, in sicer za izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja na območju občin Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana v letu 2020, ki se financira iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP).

Bolnišnica Sežana
Vodja projekta Adrijana Šonc

Župnija

Molitev za mir

Usoda Ukrajine je usoda sveta. Ukrajinec Ivan Skalivski, župnik grkokatoliške župnije v Metliki, je na Radiu Slovenija povabil: »Molitev in post nam veliko pomenita, ves svet moli in se posti za mir v Ukrajini ter za spreobrnitev ruskega vodstva in totalitarnega režima. Slovence, Slovenijo prosim, da molijo. Bog že ve, kaj bo naredil in zakaj nam to pošilja.«
Tudi v župniji Hrpelje - Kozina smo se odzvali z molitvijo v nedeljo, 27. 2. 2022, po prvem napadu. Na pepelnično sredo pa smo molili za mir pri sveti maši. Od takrat so se ljudje na različne načine organizirali in pridružili molitvenim verigam. Zaupanje v božje varstvo, izročanje v Marijine roke in post so sredstvo, kot uči Cerkev, za premagovanje zla.
Br. Štefan Kožuh, kapucin, pa spodbuja (Družina): »Vztrajno pošiljajmo valove ljubezni najbolj odgovornim in vpletenim v vojaški napad na Ukrajino. Ko spremljamo novice z vojnega področja, se v nas pojavi jeza, ki hitro preide v sovraštvo. A to le še poslabšuje položaj. Edini krščanski odgovor, ki zdravi, je molitev; na odgovorne in vpletene v vojno kličemo blagoslov, pošiljamo jim »valove ljubezni«, da bi se led sovraštva, zlobe in prekletstva v njihovih srcih stopil, da bi se zgodil čudež in bi sedli za pogajalsko mizo in si rekli: 'Dovolj je. Bodimo pametni. Poiščimo rešitev.' Molitev je najmočnejše orožje; prek nje steče milostni tok miru do ljudi, ki so potopljeni v razdiralno moč zla.«

Tisti, ki trpijo, povzročajo trpljenje,
tisti, ki so sprti sami s seboj, so sprti z vsemi okoli sebe.
Zamerljivi polnijo svoje življenjsko okolje z zamero.
Neuspeh drugih je olajšanje za njihove lastne neuspehe.
Ne sprejemajo nikogar, ker ne sprejemajo sebe.
Gospod, želim sprejemati sebe, da bi lahko sprejemal druge.
Želim živeti v miru s samim seboj, da bi izžareval mir v svojo okolico.
Želim imeti harmonijo v sebi, da bo harmonija v moji družini, v mojem odnosu, v družbi. Amen.
(Br. Ignacij Larranjaga)

Jana Barba

En majhen bend

Sva Julija in Lara Pečar. Že tretje leto igrava kitaro, Julija klasično in Lara akustično. Obiskujeva tudi glasbeno teorijo. Igranja naju uči župnik Niko Čuk. Učimo se duhovne pesmi za različne priložnosti. Že večkrat sva skupaj z Nikom igrali pri prazničnih mašah. Pred kratkim se nama je pridružila še najina sestrična Mia na klaviaturah, tako da smo sedaj že majhen bend. Z igranjem je sprva začel najin brat Jernej, tako sva vzljubili zvok kitare in kmalu sva se mu pridružili še midve. Pri župniku vadimo cerkvene pesmi, doma pa zelo radi zaigrava tudi moderne pesmi. Blizu so nama zvrsti, kot so pop, rock, pa tudi narodnozabavna in ljudska glasba. Zelo radi pa tudi zapojeva.

Julija in Lara Pečar

Sinoda v Cerkvi

Cerkev je začela sinodalni proces z namenom, da se pogovarjamo in poslušamo med seboj, brez vrednotenja, brez obsojanja. Pri tem lahko sodeluje vsak, ki želi iskreno pomagati Cerkvi, da bi bolje hodila skupaj. Sinoda želi zajeti čim širši krog ljudi – vernih in nevernih. Tudi nekrščeni so povabljeni k sodelovanju. Pogled na Cerkev od tistih, ki gledajo od zunaj, bo samo obogatil vizijo prihodnosti Cerkve.
Temeljno sinodalno vprašanje se glasi: *Kako se danes v naši krajevni Cerkvi uresničuje »skupna hoja« v oznanjevanju evangelija? H katerim korakom nas vabi Sveti Duh, da bi v tej »skupni hoji« rasli?* Poleg tega nam sinoda postavlja 10 podvprašanj, med drugim tudi o iskrenosti poslušanja in pogovora, soodgovornosti in sodelovanju, dialogu z družbo, o razločevanju in odločanju.
Vsakdo je povabljen, da razmisli, kaj mu pomeni katoliška Cerkev, kaj je v njej pozitivnega in kaj ga v Cerkvi moti.
Škofijsko katehetsko srečanje v župnišču Hrpelje - Kozina v okviru sinode
Župnišče v Hrpeljah je gostilo škofijsko katehetsko srečanje, ki je bilo namenjeno pogovoru v okviru sinode. Srečanje je vodil škofijski voditelj za pastoralna vprašanja Ervin Mozetič. Nekaj poudarkov:

- Poziv duhovnikom, da mašujejo tako, da bodo verniki od svete maše odhajali veseli in navdušeni, ne pa potolčeni in zamorjeni.
- Sedanji čas je čas prečiščevanja - brušenja. Čuti se večja odprtost ljudi do vsega, kar je v povezavi z Bogom, vero ...
- V času pandemije je bilo v družinah več duhovnega življenja, zato je bil to milosten in blagoslovljen čas.
- Čutimo, da je potreben premik od kateheze v učilnici do kateheze v družini – družinska kateheza, vse skupaj pa znotraj oltarnega občestva v župniji. To pa ustvarja potrebo po delu s starši, ker nimajo verskega znanja in izkušnje v molitvi.
- Prihodnost je v močnem pričevanju, ne prepričevanju, pri katehezi in v vsakdanjem življenju iz vere.
- Prihodnost je čas iskanja poti, skupaj z župnikom, kako oznanjati v župniji glede na to, kaj potrebuje človek, ki je pred nami.
- »Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte.« (Prim. Mt 10, 8) Gospodova ljubezen je zastonjska, vera je čisti dar, zato je tudi služenje katehista, ki oznanja iz tega poslanstva, zastonjsko.
- Osrednje mesto pri katehezi ima branje Božje besede. Sveto pismo naj bo v družini na posebnem mestu.
- Organizirane naj bodo tudi otroške in mladinske maše, nekajkrat v letu, da bi lahko otroci oziroma mladinci na svoj način počastili Jezusa.

Jana Barba

Na Gregorjevo sva se spoznala

Pred letom se je vodji Knjižnice Kozina, Patriciji Dodič, utrnila zamisel, da bi od svojih facebook znancev, prijateljev, bralcev, sodelavcev ... zbrala zgodbe o tem, kako so spoznali svoje življenjske sopotnike, svojo ljubezen. Ker je šlo za čas dolgih karanten, ko so bili ljudje veliko doma, so se v velikem številu odzvali vsi, ki so naleteli na povabilo. V knjigi Kako sem spoznal_a je zbranih okrog šestdeset drobnih intimnih zgodb o tem, kako so avtorice in avtorji na različne načine spoznavali svoje partnerje, ljubimce, hišne ljubljence. V petek, na predvečer Gregorjevega, smo knjigo predstavili v vaškem domu Hrušica in na prireditev zvabili okrog sedemdeset ljudi, kar je za čas, v katerem smo vsi malce bolj previdni in nezaupljivi, občudovanja vreden obisk. Nakazuje seveda tudi na to, da ne moremo mimo dejstva, da smo ljudje socialna bitja in da druženje in kulturo nadvse potrebujemo. Večer sta z rdečo nitjo o vonju povezovali Magdalena Svetina Terčon in Patricija Dodič, idejna vodja nastale publikacije. Na večeru so nastopili in občinstvo izredno razveselili: Jan Tomažič Mihalič in Matej Križman na kitari, sestri Ajda in Astrid Mavrič ob spremljavi očeta Sebastijana Mavriča, sestri Zala in Brina Cek ter Hrušiški fanti z nekoliko drugačnim nastopom, saj so spremljali petje sester Cek, nato pa ob spremljavi Jana in Mateja zapeli Magnificovo Ko bo sonce posijalo in še nekaj ljubezenskih. Ni manjkalo smeha in skupnega petja, stene so krasile slike Katice Podbršček, druženje pa smo zaključili z obilno zakusko, petjem in obljubo, da knjigo predstavimo še na Bistrškem in na Krasu. Hvala vsem sodelujočim, hvala Hramu dobrega iz Ilirske Bistrice ter hvala vsem nastopajočim in obiskovalcem za čudovit večer.

Patricija Dodič
Foto: Marijanca Ajša Vižintin

Prepleteni pogledi v Knjižnici Kozina

Tatjana in Jana Korečič sta mama in hči. Živita v Vrtojbi, njune umetniške korenine pa segajo na Štajersko, bolj natančno v Celje, kjer je Tatjanin oče predal naslednjim generacijam smisel za umetnost in estetiko. Že vrsto let prirejata skupne razstave, kjer predstavljata dva pogleda na umetnost. Vsaka od njiju je namreč razvila svojevrsten stil. Tatjana ponuja motive v fragmentirani abstrakciji, ki vseskozi išče nove ključe sestavljenih delcev. V njenih slikah se odraža srce ženske, polne sanj, življenjske energije in ustvarjalnosti. Skozi leta je uspela razviti edinstven, sedaj že razpoznaven stil. Jana rada kombinira raznovrstne motive v novih in avantgardnih kombinacijah, ki ponujajo iskanje zanimivih sporočil. Navdih ji, kot pravi, prinašajo dogodki iz življenja in področja, ki jih raziskuje in poglablja. Tako nastajajo nove interpretacije vsega, kar jo trenutno navdušuje. Skupni imenovalec jima predstavlja medij – akril. Na njunih razstavah vam ne bo nikoli dolgčas, ampak boste vstopili v čudovit, večplasten svet. Obe delujeta tudi v Likovnem društvu Šempeter, kjer si prizadevata, da bi umetnost postala stalnica lokalnega družbenega življenja. Sicer pa srčni, sončni ženski z obilo življenjskih izkušenj in malih modrosti, ki ponujata razstavo v kozinski knjižnici na ogled do 1. aprila 2022. In ne, ni šala. Razstava je prodajna. Prisrčno vabljeni k ogledu.

Patricija Dodič

Projekt »Doma na Krasu« v letu 2021

Od začetka projekta preobrazbe zavoda je preteklo že drugo leto, ki je prineslo nekaj sprememb in premikov v zavodu, v novem letu pa prehajamo v skupnost in se spopadamo z izzivi glede preselitev.

V prvi četrtini leta smo pripravljali raziskovalni načrt za Hitro oceno potreb in storitev (HOPS) ter načrt poteka teritorializacije. Načrt HOPS smo skupaj s projektom maja predstavili na začetnem posvetovanju v Sežani, ki so se ga udeležili Društvo Vezi, VDC Koper – enota Sežana, Dom upokojencev Sežana, Občina Divača, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Koper, Rdeči križ Sežana in CSD Južna Primorska – enota Sežana.

Teritorializacija je Dom na Krasu razdelila na tri območja, in sicer na Goriško, Kras in Obalo, ter zastavila organizacijo območij za predhodno obdobje. Stanovalci so se v večini preselili po oddelkih, ki naj bi predstavljala območja, kamor se želijo preseliti, pri tem pa nam je bila v pomoč metoda osebnega načrtovanja. Do sedaj smo s stanovalci pripravili 110 osebnih načrtov; z načrtovanjem in izvajanjem osebnih načrtov bomo nadaljevali tudi v tem letu.

Že marca se je začel projekt Kaštelir, v okviru katerega so stanovalci ob pomoči zaposlenih in s keramičarko Alenko Gololičič izdelali suvenirje in prazgodovinske skodelice, svojo ustvarjalno izkušnjo pa so predstavili na tiskovni konferenci v Štanjelu in junija v oddaji Na lepše: Štanjel. Z izdelki smo sodelovali tudi na Festivalu Gledanica v Štanjelu, kjer smo imeli prodajno stojnico in delavnico. V letošnjem letu smo izdelali 200 skodelic, polovico katerih je odkupila Občina Komen, nekaj pa smo jih prodali na stojnicah. Z glineno tradicionalno kraško hišico, ki jo je možno obesiti na steno (izdelek, ki ima kraško-brkinski pridih), smo sodelovali v spletnem katalogu LAS Krasa in Brkinov. Naši izdelki so od septembra dalje dostopni na našem profilu Instagram.

Maja se je izkazalo, da zaradi povišanja cen nepremičnin na območju Obala ne bo možno kupiti. Stanovalcem se je zato ponudila izbira za preselitev na ostali dve območji, na Kras in na Goriško. Prve preselitve so predvidene sredi 2022, in sicer v Divačo, kjer so predvidene nastanitve za 26 stanovalcev. Okvirni seznam smo pripravili na podlagi prošenj in želj stanovalcev ter njihovih potreb. Z namenom, da se posamezna skupina stanovalcev in zaposlenih bolje spozna, poveže in načrtuje življenje skupaj, bomo v tem letu organizirali skupščine oz. skupino za samopomoč.

Poleti smo izvajali aktivnosti za učilnico za samostojno življenje, različne delavnice (računalniška, kuharska, fotografska, učenje nakupovanja, vožnja z javnim potniškim prometom), obisk društev in NVO v Novi Gorici, živo knjižnico in štiri izlete za spoznavanje okolice. Ob koncu leta smo začeli izvajati individualne inštrukcije uporabe računalnika, v sklopu katerih smo vključili tudi stanovalca, ki prenaša svoje znanje na druge stanovalce. V tem času smo izvedli tudi raziskavo, katere del sta bila tudi nekdanja stanovalca zavoda, ki sta se ob pomoči projekta in podpori preselila v skupnost.

Septembra so nas obiskali udeleženci projekta Erasmus+: Employability of young people with mental disabilities in local communities, ki spodbuja zaposlovanje mladih s primanjkljaji v lokalnih okoljih. Oktobra smo v zavodu organizirali obisk iz CLU Franco Basaglia, socialne zadruge, ki je pred 49. leti nastala v psihiatrični bolnišnici v Trstu z namenom omogočanja legalnega načina za plačevanje opravljenega dela uporabnikov. Novembra pa smo k njim v Trst odšli na strokovno ekskurzijo, in sicer smo imeli dva tematska obiska, povezana z zaposlovanjem ter nastanitvami in oskrbo.

V sklopu razvoja novih metod smo v sodelovanju s CUDV Črna na Koroškem in z usmeritvami IRSSV pripravili priročnik za uvajanje standardov kakovosti v socialnovarstvene organizacije. Idejno zasnovo smo predstavili septembra na mednarodni konferenci v Dubrovniku, ki se je je udeležilo sedem zaposlenih. Dokument služi kot priročnik in izhodišče za postavitev koncepta standardov kakovosti, ki temelji na večji vključitvi uporabnikov in nudi tudi temelje za spodbuditev preobrazbe določene organizacije in deinstitucionalizacije v Sloveniji.

Pri izvedbi izobraževanj nam je delo močno otežila epidemija covida-19, a smo kljub temu uspeli večino izobraževanj izpeljati prek spleta, ponekod pa smo dali prednost delu na projektih v majhnih skupinah. Izobraževanja smo zastavili v obliki šestih modulov: Vodenje preobrazbe, Temeljni pojmi in načela deinstitucionalizacije, Vzpostavljanje odgovorov v skupnosti, Oskrba po osebni meri, Vključevanje uporabnikov in Ravnanje s tveganji brez prisile. Vsak modul se je začel z uvodnim predavanjem, ki mu je sledilo delo v manjših projektnih skupinah. Decembra se je s predavanjem za osebno načrtovanje začelo 2. obdobje izobraževanj.

Med letom smo organizirali tri posvete: prvi posvet je bil organiziran maja v sklopu HOPS za območje Krasa. Posvet ob obeleženju svetovnega dneva duševnega zdravja smo organizirali oktobra v Divači in se ob tem z OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača dogovorili tudi za izpeljavo delavnice Tanka meja duševnega zdravja, s katero želimo ozaveščati o pomenu duševnega zdravja, predstaviti svoje delovanje in pomembnost deinstitucionalizacije. Decembra smo organizirali posvet za svojce in skrbnike, kjer smo najprej predstavili potek projekta, drugi del pa je bil namenjen odprti diskusiji, vprašanjem svojcev in skrbnikov ter skupnemu pogovoru, kjer smo pridobili informacije, kako svojci in skrbniki gledajo na preobrazbo zavoda, kaj pričakujejo, kakšni so njihovi pomisleki, dileme in strahovi. Praznični čas smo obeležili s prodajo izdelkov na stojnici v avli zavoda in z druženjem med stanovalci in njihovimi bližnjimi.

V letošnjem letu smo izdali šest številk časopisa »IZHOD v skupnost« ter organizirali in sodelovali na različnih dogodkih, predavanjih, obiskih in okroglih mizah. Ob Dnevu za spremembe smo v sodelovanju s Slovensko filantropijo,

MC Podlaga, MC Nova Gorica, ŠC Srečka Kosovela Sežana, Kosovelovo knjižnico Sežana, Goriško knjižnico Franceta Bevka, OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica, OŠ Frana Erjavca Nova Gorica, Domom upokojencev Sežana in dnevnim centrom ŠENT Nova Gorica organizirali skupnostno akcijo »Z branjem premagajmo osamljenost«. Akcijo smo zaključili v začetku maja z izdajo posebne številke časopisa »IZHOD v skupnost«, ki smo ga skupnosti ponudili tudi v lesenih hiškah, ki so jih izdelali stanovalci Doma na Krasu. V sklopu festivala Mladifest smo v sodelovanju z MC Podlaga izpeljali delavnico, na kateri so stanovalke Doma na Krasu učile mlade nadobudneže pletenja zapestnic in vezenja na priročne torbice. Junija smo se udeležili Mesta knjige v Novi Gorici, kjer so stanovalci na stojnici prodajali naše časopise in torbice ter mimoidočim predstavili projekt preobrazbe zavoda. Oktobra smo organizirali okroglo mizo Kompetence pri razdeljevanju zdravil v skupnosti, ki so se je udeležili prominentni gosti. Decembra smo na FUDŠ izvedli predavanje in delavnico Tanka meja duševnega zdravja: predstavili smo delovanje zavoda in projekt »Doma na Krasu« ter izvedli delavnico normalizacije. S tem smo predstavili pomembnost deinstitucionalizacije, stanovalci pa so predstavili svoje izkušnje življenja v zavodu.

Več o našem letnem delovanju si lahko v predhodnih objavah preberete na naši spletni strani in socialnih omrežjih.

Projektna skupina »Doma na Krasu«
Foto: Rene Vremec

Aktivnosti v dnevnem centru RUJ

Pomladni meseci so vedno zanimivi in polni dogajanja. Počasi se dan daljša, narava prebuja in tudi v Dnevnem centru Ruj smo se obarvali v pomladne barve. Pred tem pa v norčave barve. Pravijo, da je pust za stare in mlade …, zato smo se našemili in se sladkali ob miškah in krofih. Bilo je veselo, sploh ko smo se oblačili, smo se nasmejali in se spomnjali pustovanja v naši mladosti. Priprave na pust so se nekoč začele že več tednov prej, saj so se kostumi izdelovali in šivali izključno doma. Uporabljeni so bili materiali, ki smo jih lahko dobili iz odsluženih oblačil. A veselje zato ni nič manjše, kar poglejte našo fotografijo!

Eden izmed lepših praznikov je dan žena. Iz Obalnega doma upokojencev Koper so nas presenetili s čudovitimi rožicami. Same pa smo izdelale čestitke z broškami iz blaga, ki so bile resnično lepe, saj smo jih lahko pripeli v lase ali na oblačila. Veliko pesmi opeva žensko lepoto in moč. In tudi mi jih poznamo nekaj in si jih velikokrat zapojemo.

Kot bi mignil, bo tukaj mesec april in velika noč, več o tem pa vam razkrijemo v naslednji številki glasila.

Uporabniki in zaposleni Dnevnega centra Ruj

Na Artvižah

so v soboto, 26. 3., praznovali dan žena, materinski in očetovski dan ter dan mučenikov - vse naenkrat! V ta namen so se otroci – Gaia, Neža, Anže, Anja, Ana, Lana, Nik, Matic, Izabela in Karolina – zelo potrudili in pripravili poseben kulturni program. Hvala vam, otroci, ponosni smo na vas! S pravim profesionalnim nastopom pa sta nas tudi tokrat razveselila vaščana Mateja in Igor – hvala iz srca, neizmerno uživamo ob vajini glasbi in petju. Na še več takih dogodkov, skromnih, a tako zelo bogatih

Vir: FB Artviže – brkinski raj

Škoromati v Mitskem parku

Po pisnih virih so škoromati najstarejše pustne maske na Slovenskem in so vpisani v register nesnovne kulturne dediščine.
Maske škoromatov danes živijo le še v sedmih brkinskih vaseh, med njimi pa so med najbolj dejavnimi škoromati iz Hrušice. Odzvali so se na povabilo, da v okviru počitniškega pustnega foto izziva obiščejo Mitski park Rodik.
Ves teden smo obiskovalcem predstavljali lik škoromata, lahko so si nadeli težko stožčasto kapo, ki jo krasijo papirnate rože in dolgi pisani trakovi. Zaradi izjemno slabega vremena tisti dan smo jih gostili v vaškem domu v Rodiku. Razigrani škoromati so nam predstavili starodavno izročilo naših krajev, predstavili like v družini škoromatov, punce namazali s sajami, zapeli in zaigrali.

Prenos nesnovne kulturne dediščine na mlajše rodove je izrednega pomena, in prav to je poslanstvo Mitskega parka in škoromatov. Sodelovanje nam je dalo potrditev, da v Brkinih z ljubeznijo in zavestjo skrbimo za to, da dediščina naših prednikov ne gre v pozabo.

Zahvaljujemo se hrušiškim škoromatom, da so se nam predstavili in sprejeli vabilo, obiskovalcem in Rodičanom pa hvala za obisk.

Ekipa Mitskega parka

Ana Pupedan v KD Hrpelje

Ob prazniku žena in hkrati ob zaključku strogih ukrepov za varovanje zdravja smo v KD Hrpelje povabili edinstveno glasbeno skupino Ano Pupedan s Pivškega. 30 let praznujejo letos, odkar skupaj ustvarjajo svojevrstno glasbo. V dvorano so privabili lepo število ljudi, ki so doživeli koncert, ko je bilo spet dovoljeno bolj sproščeno spremljanje koncerta. Lahko si tudi malo pomigal, zapel in si pri ponudnikih Malner Cider, destilarni Istrate z gin koktejli ter ostalo ponudbo gostilne Pr'Čiči lahko privoščil pijačo.
Hvala krasni publiki za obisk!

Ester Mihalič, občinska uprava

Intenzivne vaje BRKINSKE GODBE 2000

V petek, 4. marca 2022, smo se člani Brkinske godbe 2000 zbrali na Debelem rtiču z namenom, da bi izpeljali tridnevne intenzivne vaje in se pripravili na spomladanski koncert ter tekmovanje, ki se nam tako hitro bližata. Tam smo preživeli zanimiv, a naporen vikend neprestanega igranja, v katerega smo seveda vključili tudi obilo zabave in druženja. Že v petek smo imeli skupne vaje, v soboto pa se je vse šele dobro začelo. Po zajtrku smo se razdelili po sekcijah in vadili do trinajstih. Popoldanski urnik je bil prav tako zapolnjen z vajami, najprej sekcijskimi, nato je sledila skupna vaja. V nedeljo so nas čakale še ene skupne vaje in kosilo. Domov smo odšli utrujeni, a veseli, saj smo se intenzivnih vaj udeležili v zelo velikem številu, kar je zelo pripomoglo k boljši pripravljenosti.

Anika Boštjančič

Raziskovanje družinskih korenin v Rodiku

V vsakem od nas se skriva želja izvedeti, kdo so naši predniki. Če se družina ni razselila po svetu, je družinsko drevo relativno enostavno narediti, vsaj za tri generacije nazaj. Težjo nalogo pa imajo tisti, ki so šli po svetu in svojih sorodnikov sploh ne poznajo, imajo o njih malo podatkov, stikov pa sploh ne. Nedolgo nazaj nas je v Rodik kontaktiral gospod iz Anglije, ki je povedal, da je bil njegov oče rojen v Rodiku in je potomec družine Skok, po domače Guranji Tonjevi. Očetove sestre in bratje so se razkropili po svetu, vse od Nove Zelandije, Anglije do Švedske, eden pa je ostal v Sloveniji.
Zaradi izjemnega dela naše Jasne Majde Peršolja, ki je izdala knjigo Rodiški rodovi, ter še kako živega spomina Rodičanov o tej družini, mu spominov ni bilo težko pomagati najti, tudi mesta, kjer je stala njihova domačija, ne. Gospod Ian, ki zdaj v Angliji nosi priimek Walker, je obiskal Rodik in na njegovo presenečenje smo v Rodik ta dan povabili tudi njegovega bratranca, ki živi v Desklah in vzdržuje grob njihove družine v Rodiku.
Srečanje je bilo izredno čustveno. Ian je bil presenečen nad lepotami vasi. »Današnji dan je zame nepozaben, gotovo se kmalu spet vrnem s svojo družino in hvala za topel sprejem,« se nam je zahvaljeval.
Med dopolnjevanjem družinskega drevesa, ki ga je imel zelo pomanjkljivo narejenega, smo ugotovili, da je njegov oče, ki je bil najmlajši sin Pepota in Francke Skok, ostal brez mame, ko je bil star komaj dve leti. Zanj je od takrat naprej skrbela Marija Šumanova. Kljub pomanjkanju, ki so ga družine takrat doživljale, so si med seboj nesebično pomagale. Tudi Ian je zelo zgodaj ostal brez očeta in zato tudi brez informacij o življenju svojih prednikov.
Zanimivo je bilo spoznanje, da je njegov oče odraščal prav v hiši, v kateri živimo zdaj mi. V čast in veselje mi je bilo pomagati mu pri vzpostavljanju vezi s krajem in z ljudmi.

Valerija Pučko

NAJ ŠPORTNIK KRASA IN BRKINOV v letu 2021

Tudi letošnja prireditev Naj športnik Krasa in Brkinov še ni mogla biti izvedena v živo, zato smo si jo lahko pogledali iz naslonjača na TV Galeja in FB profilu Gibam KRASno 1. marca 2022. Letošnji prejemniki priznanj so:

NAJ ŠPORTNICA KRASA IN BRKINOV:
Tanja Marc

NAJ ŠPORTNIK KRASA IN BRKINOV:
Jan Luxa

NAJ ŠPORTNI KLUB KRASA IN BRKINOV:
NK Tabor Sežana

NAJPERSPEKTIVNEJŠI MLADI ŠPORTNIK:
Jaka Štremfel

ČASTNA LISTINA ZA ŽIVLJENSKO DELO:
Marjan Olenik

PLAKETE ZA NAJBOLJŠE ŠPORTNE DOSEŽKE:
Jože Čeper, Axel Luxa, Domen Makuc, Gašper Povh, Martin Zdauc

PRIZNANJE ZA ŠPORTNE DOSEŽKE MLADIH:
Matic Kompare, Črt Pfeifer, Jan Guštin, Mladinski pogon ŠD Hopla Sežana, Tija Kocjan, Tadej Maver Guštin, Lina Funa, Nik Trobec in Ekipa U15 rdeči košarkarskega kluba Sežana

PRIZNANJE ŠPORTNIK KRASA IN BRKINOV:
Moška članska ekipa BK Agrochem Hrast Kobjeglava Tupelče, Simon Strnad, Erik Čeh, Ekipa 3X3 Klančar žerjavi, Dino Stančič in Avto klub – Vouk team

JUBILEJNA SREBRNA PLAKETA:
Klub Kraški dren, Ženski rokometni klub Sežana

JUBILEJNA ZLATA PLAKETA:
Nogometni klub Železničar Divača, Smučarski klub Sežana

Čestitke vsem športnikom in športnicam!

Koordinacija športnih zvez Krasa in Brkinov

Jaka Štremfel

Uspešno izpeljana SMUČARSKA SEZONA Brkin Ski

Z zaključnim izletom na Zoncolan smo prišli do konca smučarske sezone 2021/22. V celotni sezoni smo uspeli izpeljati zastavljeno šolo smučanja v Piancavallu, na Zoncolanu in na Cerknem ter vse smučarske izlete. Poleg tega smo bili tri tedne prisotni tudi v šoli v naravi z Osnovno šolo Dragomirja Benčiča - Brkina Hrpelje. Kljub ne najbolj naklonjenim časom za smučanje nas veseli, da smo letos presegli zastavljene cilje. Tudi vreme nam je stalo ob strani, saj nas je na vseh izletih spremljalo sonce. Ponosni smo, da se naše število članov povečuje in se je naša šola smučanja razširila od Ilirske Bistrice do Kopra in čez italijansko mejo. Z našimi novimi kombinezoni smo postali zelo prepoznavni. Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem, ki so nam kakorkoli pomagali pri izvedbi našega celotnega programa, in sicer: Občini Hrpelje - Kozina, Športni zvezi, Osnovni šoli DBB Hrpelje, Trgo ABC, Slaščičarni KONNA, avtobusnim prevozom Nomago, Davidu Logarju, Aktualu, grafičnemu studiu Feniks, računovodstvu TAMI, gostilni Muha in ortopedskemu inženiringu OIM.

Vaš BrkinSki 😊

Balinarski klub GRADNA ...

... je gostil zaključek zimskih lig v balinanju v soorganizaciji BK Postojna in Orlek Oro Met Pivka.
Odvijal se je 19. marca letos v balinarski dvorani v Obrovu.

Na zaključni turnir so se uvrstili:
- **Domača ekipa Bor,**
- **Pivka Rešta bar,**
- **Gradna Obrov in**
- **Postojna.**

To je tudi vrstni red ob zaključku turnirja.

Sistem zaključnega turnirja je potekal po pravilih: igra se na dveh igriščih, ekipa šteje 6 igralcev, v drugem krogu morata igrati tudi igralca, ki v prvem krogu nista igrala. Igrati mora vseh 6 igralcev.
Zmagovalna ekipa je iz rok županje Saše Likavec Svetelšek prejela pokal za letošnje leto in pa prehodni pokal.

Čestitke domačinom Bora za zmago in BK Gradna za odlično organizacijo in lepo druženje.

Ester Mihalič

Športno društvo Jadran Bluemarine

Deklice zaključujejo s tekmami v skupini ZAHOD in se pripravljajo na finalne dvoboje državnega prvenstva.
Tokrat vam predstavljamo starejše deklice, ki so v skupini zahod na 1. mestu, z 9 zmagami, brez poraza in z enim izenačenim izidom. V februarju so s fantastičnim nizom utrdile 1. mesto na lestvici:
- zmaga v Ljubljani proti Krimu,
- izenačen rezultat v Ajdovščini,
- zmaga proti Ajdovščini,
- zmaga proti Krimu v Hrpeljah.

BLUEMARINKE nadaljujejo tekmovanje med najboljšimi šestimi ekipami v FINALU državnega prvenstva Slovenije s štirimi točkami. SREČNO!
www.jadranbluemarine.si

Ekipa MAGLICA RACING pred sezono 2022

Dirkač Erik Maglica iz Golca pri Obrovu je lansko leto nastopil na vseh petih dirkah za hrvaški pokal v disciplini formula driver. S svojim volkswagnom polom je v svojem razredu dosegel tri uvrstitve na zmagovalni oder in bil do zadnje dirke še v igri za osvojitev naslova prvaka. Žal se to ni uresničilo zaradi odstopa na zadnji dirki na dirkališču Grobnik.
Poleg prvenstva formula driver se je naša ekipa udeležila tudi relija v Poreču. Nastop je bil izven konkurence – vozili smo kot uradno predvozilo organizatorja in tako brez rezultatskega pritiska skušali odpeljati čim več dirkalnih kilometrov na hitrih in drsečih istrskih cestah ter s tem nabrati čim več izkušenj.

V letu 2022 so pred ekipo novi izzivi. Prejšnji dirkalni avtomobil (polo) je prodan, zato je v zimskem obdobju osredotočenost na pripravi škode fabie, s katero je Erik leta 2020 osvojil naslov državnega prvaka na gorsko hitrostnih dirkah. Pripravljena bo predvsem za relije, kar zahteva nekaj popravkov, saj je bila do sedaj pripravljena za gorske dirke. Reli je specifična disciplina, kjer se vozi bistveno več kilometrov kot v disciplini formula driver ali na gorsko hitrostnih dirkah. Hitrostne preizkušnje potekajo na navadnih ozkih cestah, ki navadno nimajo asfaltne podlage v taki kakovosti. Posledično mora biti avtomobil veliko bolj vzdržljiv, da prenese vse tresljaje in kilometre ter je obenem še konkurenčen.
V načrtu za prihajajočo sezono je nekaj nastopov na relijih v konkurenci odprtega hrvaškega državnega prvenstva (Opatija v maju, Kumrovec v septembru in Poreč v oktobru). Sovoznik bo Kevin Rečnik. Poleg omenjenih relijev pa načrtujemo udeležbo tudi na kateri izmed gorsko hitrostnih dirk na domačih tleh. Glavni cilj je tudi letos uspešen zaključek vseh tekmovanj, rezultatsko pa biti v igri za najvišja mesta v razredu.
Poleg Erika Maglice, ekipo sestavljamo še sovoznik Kevin Rečnik iz Sv. Antona, mehanik Rok Jelenič iz Račic, v podporo pa nam je na vsaki dirki tudi Erikov oče Peter. Erik in Kevin sta člana društva Top Motors Racing. Radi bi se zahvalili tudi sponzorjem, ki so nas lansko leto podprli, in sicer Avtocenter Hrušica, Papirus print d.o.o. ter GAS Garage. Zavedamo se, da naši uspehi temeljijo tudi na pomoči vseh omenjenih.

K. R.

PD Slavnik

Hrpelje Na gorici 2a 6240 Kozina

V petek, 8. aprila 2022, ob 18h vas vabimo v Vaški dom Hrpelje na redni občni zbor PD Slavnik. Pregledali bomo delovanje društva v 2021 in program dela v 2022. Ob tem se bomo spomnili, da obstajamo 20 let kot PD Slavnik, na 5 let podlage kot planinska sekcija OPD Koper.

Pred 25 leti (24. februarja 1997 ob 19h) smo v Kulturnem domu Hrpelje imeli ustanovni občni zbor Planinske sekcije Občine Hrpelje - Kozina v okviru Obalnega planinskega društva Koper. Kot sekcija smo si vsako leto izdelali program in na zborih poročali o svojem delu. Že kot sekcija smo usposabljali strokovni kader; planinske vodnike, markaciste, mentorje planinske vzgoje in varuhe gorske narave. Zaradi pridobivanja finančnih sredstev smo 22. februarja 2002 ustanovili Planinsko društvo Slavnik. Tako smo tudi uradno postali upravitelji večine planinskih poti na območju Občine Hrpelje - Kozina. V zadnjih desetletjih smo se soočali večinoma z lepimi in uspešnimi zgodbami. Nismo pa bili prikrajšani tudi za neljube dogodke. V tem času so nas nekateri tudi zapustili, vendar so obenem prihajali tudi novi člani. V letošnjem letu se bomo ob obeleženju obletnice dobili, da obudimo spomine na lepa druženja, in se zahvalili zaslužnim članom, ki so v preteklosti doprinesli k razvoju planinskega društva. Obletnico bomo obeležili tudi z izdajo Dnevnika PD Slavnik »Smo Čiči in Brčini jušto na konfini«, ki bo vseboval 16 vrhov na območju Brkinov, Čičarije in Malega Krasa. Varen korak!

Vojko Dobrila

Zdrav duh v zdravem telesu –

ŽIVIMO ZDRAVO!

Člani Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana si prizadevamo otroke ozaveščati o pomembnosti varstva in zaščite narave, o pomembnosti zdravega načina življenja in jih spodbujamo k razvijanju kritičnega mišljenja do okoljske problematike že v rosnih letih.

V sodelovanju z Vrtcem Sežana od leta 2008 v vseh enotah vrtca občin Krasa in Brkinov izvajamo ECO projekt »Zeleni nahrbtnik« ter preko igre in pravljic otroke izobražujemo in spodbujamo k spoštljivemu odnosu do žive in nežive narave. Rdeča nit projekta je vnaprej izbrana tema s poudarkom na naravovarstvenih in ekoloških vsebinah, ki jih spremljata lutki – zmajček Jurček in zmajčica Biba –, ki predšolske otroke obiskujeta od februarja do aprila ter jim prinašata pomembna sporočila.

Uvod v letošnjo izbrano temo »PREHRANA NEKOČ, DANES IN ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG« bo v vseh enotah vrtca naše regije predstavilo Gledališče Bičikleta, 15. marca, 22. marca, 29. marca in 5. aprila 2022 v dvanajstih predstavah, uprizoritvah Župančičevih otroških pesmi »Mehurčki«.

V juniju bo v štirih izmenah organizirano letovanje za predšolske otroke, ki letos vstopajo v prvi razred. Prijavilo se je 200 otrok in kapacitete so zapolnjene do zadnje postelje. Možnosti za dodatne prijave so le v primeru morebitnih odpovedi že prijavljenih otrok.

Pedagoški vodje in spremljevalci/-ke otrok že pripravljajo načrt in pestre vsebine za poučne počitnice z veliko igre in zabave. Čakajo jih delavnice na prostem, planinska šola, izleti na bližnje vrhove, obisk Kekčeve dežele, Planice … in še kakšna skrivnost, ki jo vsako leto posebej za naše otroke pripravi navihani Kekec. Teta Pehta jih bo učila priprave zeliščnih napitkov, v planinski šoli se bodo učili zdravega načina preživljanja prostega časa, pravil obnašanja v planinah, varstva in zaščite živali in rastlinja v gozdu, kako je pomembno poznati zdravilne in užitne rastline ter kako si npr. s pomočjo mravelj pozdraviti vnetje obnosnih votlin.

Po dveh dolgih letih omejevanja in prilagajanja zaradi virusa bodo tako otrokom kot spremljevalcem svež zrak, gibanje in dobra hrana gotovo balzam za telo in dušo. Vsem želimo prečudovite in nepozabne počitnice, polne vtisov in lepih doživetij.

Ana Pangos
Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana

OŠ HRPELJE ZA UKRAJINO

Naši učenci, njihovi starši in tudi zaposleni kažemo, da imamo veliko srce, da sočustvujemo in da smo za mir. Sredi marca smo na šoli organizirali zbiralno akcijo nujnih potrebščin za Ukrajino. Odziv je bil velik, zbrala se je velika količina živil, sanitetnega materiala in higienskih pripomočkov. Na šoli smo tudi sprejeli šoloobvezne ukrajinske otroke, ki so prišli v naše kraje. Vsi skupaj smo se potrudili, da jim je bivanje pri nas čim manj stresno in da se počutijo kar se da dobro.

OŠ DBB Hrpelje

Medobčinsko tekmovanje Kras in Brkini v nogometu

V sredo, 2. marca 2022, je nogometna ekipa borbeno zastopala našo šolo na medobčinskem tekmovanju v Sežani. Fantje so osvojili tretje mesto. Čestitke! *OŠ DBB Hrpelje*

Zmaga naših rokometašic

V torek, 8. marca 2022, je na naši šoli potekalo področno tekmovanje v rokometu za starejše deklice. Šest ekip mladih rokometašic iz OŠ Dragomirja Benčiča - Brkina Hrpelje, OŠ Dušana Bordona Koper, OŠ dr. Bogomirja Magajne Divača, OŠ Vojke Šmuc Izola, OŠ Koper in OŠ Lucija se je pomerilo v navijaško razgreti in glasni telovadnici.
Naše rokometašice so svoje navijače nagradile s krepko, lepo in domiselno igro ter končno zmago turnirja. S tem dosežkom so se uvrstile na državno tekmovanje. Poleg deklet iz OŠ Hrpelje so si vstopnico na državni turnir z drugim mestom priigrala tudi dekleta iz OŠ Lucija. Tretjeuvrščena ekipa je bila iz OŠ Koper.
Čestitke dekletom in trenerju Petru Kastelicu!

OŠ DBB Hrpelje

Pustni utrinki

Iz Vrtca Hrpelje

Pustni utrinki "Hiško zidamo" v vrtcu Materija

Tudi pri Žogicah smo, čeprav majhni, oblečeni v raznolike pustne kostume, na pustni torek veselo rajali in odganjali zimo. Zdi se, da nam je uspelo, saj nas topli sončni žarki že lepo grejejo.

Kartonske škatle različnih velikosti in oblik pa nam v teh dneh predstavljajo kar velik izziv in imamo z njimi res veliko dela. Ta nestrukturiran material nam nudi veliko možnosti za igro, ustvarjanje in uporabo domišljije. Iz največjih smo, s pomočjo odraslih, seveda, naredili pravo majhno hišico, jo sami pobarvali, se naučili novo pesmico »Hiško zidamo« in zraven zaplesali. Manjše škatle pa nam služijo za izdelavo stolpov in drugih konstrukcij. Najbolj je seveda aktualna naša hiška, v kateri se igramo, skrivamo, jo »popravljamo« … Veliko časa preživimo tudi na vrtčevskem igrišču, kjer zelo uživamo.

Pust, zeleni nahrbtnik in zmajčica Biba

Na prvi marčevski dan smo v našem vrtcu preživeli en lep pustni torek. Veseli in razigrani so otroci v pustnih kostumih preganjali zimo in klicali pomlad. Najprej so rajali v vrtcu, na njihovo željo pa so se v pustnem sprevodu nato predstavili še v Povžanah, kjer so jih nekateri vaščani razveselili s priboljški.

Zeleni nahrbtnik je ekološki projekt, ki z maskotama zmajčkom Jurčkom ali zmajčico Bibo potuje po vseh enotah Vrtca Sežana ter otrokom na njim ustrezen način posreduje znanje o skrbi za okolje. Ta projekt izvaja MDPM Sežana v sodelovanju z vrtcem. S tem projektom si prizadevamo, da vse otroke že v rosnih letih ozaveščamo o pomembnosti varstva in zaščite narave, o pomembnosti zdravega načina življenja in jih spodbujamo k razvijanju kritičnega mišljenja do okoljske problematike.

Preko igre in pravljic otroke izobražujemo in spodbujamo k spoštljivemu odnosu do žive in nežive narave. Rdeča nit projekta je za vsako leto v naprej izbrana gledališka predstava s poudarkom na naravovarstvenih in ekoloških vsebinah, ki jih spremljata lutki – zmajček Jurček in zmajčica Biba. Otroke v vrtcu obiskujeta od februarja do aprila in jim prinašata pomembna sporočila.

Letošnja tema »Zelenega nahrbtnika« je: **»PREHRANA NEKOČ, DANES IN ZDRAV ŽIVLJENJSKI SLOG«.** Letos nas je 15. marca obiskalo gledališče »Bičikleta« z dramatizacijo Župančičevih otroških pesmi »Mehurčki«.

Zelo smo bili veseli, saj smo si po dveh letih končno lahko ogledali gledališko predstavo, zmajčica Biba nam je dala novo nalogo: posaditi ali posejati svojo rastlino (zelišče, zelenjavo) in zanjo skrbeti. Nalogo smo začeli izvajati in že veselo prinašamo v vrtec semena in lončke, v katere bomo naše rastline posejali.

V sklopu tega projekta in projekta »vzgajamo zelišča« bomo uredili tudi naše visoke grede in vanje posadili poleg starih še nova zelišča, pa tudi nekaj jagod za se posladkat. Zelišča, ki smo vzgojili jeseni, smo že posušili in skuhali čaj.

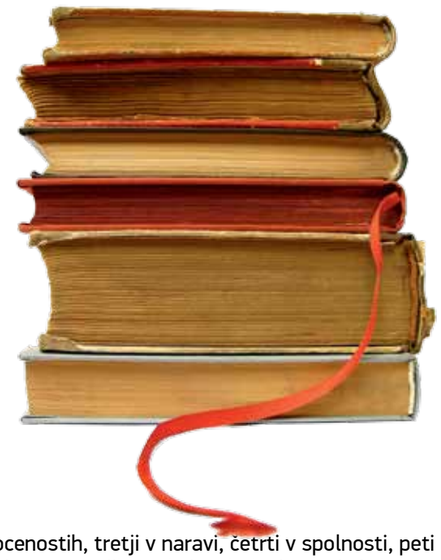
Zdaj pa komaj čakamo pomlad, da bomo raziskali našo okolico in spoznali zelišča, ki rastejo prosto v našem okolju.

Iris in Tanja, za skupino Balončki

Za ljube knjigoljube

KNJIGA UŽITKOV, PRVA KNJIGA RES SLOVENSKIH UŽITKOV, KI DOKAZUJE DA ZNAMO TUDI SLOVENCI UŽIVATI

LJUBLJANA, KRES, 2010

»Užitek je spiti mrzlo pivo ob plus petintridesetih vročinskih stopinjah. To mi ob vsakodnevnem sranju turobnega dne tudi pripada. Pivo, senca, prijatelji, pravi Tilen.« (str. 34)

Knjiga je nastala ob 15. letnici znane blagovne znamke, in ker izdelek predstavlja edinstven užitek, kot pravijo avtorji, so želeli na ta način ob prebiranju približati užitek tudi bralcem. Vsak od nas se rodi s sposobnostjo uživanja. Užítek -tka m (ȋ):

občutek telesnega, duševnega ugodja: čutiti, imeti užitek ob čem; vzbujati užitek; drhteti od užitka; z užitkom gledati kaj / estetski, spolni, športni, telesni užitek / hoja mi je v velik užitek / ekspr. užitek neskaljenega miru // odpovedati se kakemu užitku; ekspr. hlastati za užitki; ekspr. zemeljski užitki; cigarete, pijača in drugi užitki / delo, igranje mu je užitek; vožnja je postala užitek, // v povedni rabi, z nedoločnikom *izraža ugodje ob dejanju, kot ga izraža nedoločnik*: užitek je hoditi skozi pomladni gozd; poslušati njeno petje je užitek. Tako opredelijo znanstveniki pomen užitka. Skozi užitke razvijamo odnos do sebe, do drugih ljudi, dogodkov, predmetov. Ker pa se človek, ko odraste, nauči čakati, nehote zatajuje svoj vrojeni užitek in ne uživa več. Ali pa manj. Ali pa sploh ne. Ali pa gre za neustrezne užitke. In namesto uživanja nastopi nezadovoljstvo, nerganje, zagrenjenost in odmik od samega sebe. Po nesreči, ki jo zdaj že dolgočasno omenjam skoraj vsakič, sem se odločila, da se bom posvetila in ukvarjala le z lepim, z dobrim, če le se bo dalo. S samo takim. Če se bo še bolj dalo. Ali najbolj dalo. In užitek, s katerim počnem stvari, jim dajem dih, je edinstven. Je pač nekaj, kar vsakdo ne zna izkoristiti in nisem kriva ne jaz ne nihče drug kot le sam. Ni treba biti bogat, zavisten, bradavičast, brez levega mezinca, da bi z užitkom uživali. Gre za izredno zanimivo izdelano knjigo, ki se osredotoča na užitke vseh vrst. Oblikovno umetniško delo nam poleg poezije, kratke proze in kratkega scenarija ponuja še vrsto zanimivih ilustracij in izvrstnih fotografij. Misli in ideje o užitku so prispevali številni znani obrazi: Vesna Milek, Anžej Dežan (Najtežja prtljaga), Blažka Müller Pograjc, Franjo Frančič idr. Gre zares za popoln užitek v številnih podobah in oblikah. Nekateri uživamo v malenkostih. Drugi v vrtoglavih dragocenostih, tretji v naravi, četrti v spolnosti, peti v petju, šesti v potovanjih, sedmi v gledanju morja itd.

»Fukati, pravim jaz. Žurati, se veseliti, živalsko rigati in se smejati neumnim šalam. To je zame užite k. Pozabiti, da obstajajo meje, in preslišati moralne pomisleke – se vživeti v trenutek in se prepustiti toku dogajanja. Takšni momenti so norost in te spomnijo, da je vredno živeti. Da ni vsakdanjost le ravna črta, pravi Igor.« (str. 35)

IZKUŠNJA »CAMP COUNSELOR«

Patricija me je spodbudila, naj napišem nekaj besed o svoji izkušnji izpred kar nekaj let. Študirala sem na Filozofski fakulteti v Ljubljani, smer pedagogika in sociologija kulture. Vedno sem imela rada geografijo, rada sem spremljala oddaje, prebirala knjige, vodiče o različnih državah in vedno je v meni tlela želja po potovanjih. Žal doma ni bilo dovolj dohodkov za raziskovanje sveta, sem si pa vedno govorila, da bom potovala, ko bom velika. V času študija je kar nekaj mojih kolegov, sošolcev iz srednje šole odšlo na Erazmus izmenjavo. Naša smer na fakulteti ni imela še nekih zanimivih destinacij, me je pa takrat že bivša cimra navdušila nad programom Camp Counselor USA. Kaj je program Camp Counselor? Veliko informacij lahko najdete na spletni strani: https://student.nomago.si/delo-v-tujini/poletni-kampi-v-zda/. To je študentsko delo v poletnih kampih v ZDA. Verjetno je že vsak gledal kakšen film o njihovih otroških kampih, in to sem tudi sama izkusila leta 2004. Ves čas študija sem veliko delala preko študentskih servisov. Izkušnje z otroki sem pridobivala preko prostovoljnega dela in preko Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana (vodila ustvarjalne in mladinske delavnice, bila spremstvo Dedka Mraza, spremljevalka otrok na zimovanjih, poletnih taborih ipd.). Leto prej sem pospešeno delala, da sem čim več prihranila. Zanimivo, da sem pred odhodom v ZDA opravila največje število izpitov, kar je bilo možno, saj je bila motivacija zelo velika. Je pa tudi res, da sem bila zelo na koncu svojega študija. Na odhod se pravzaprav pripravljaš že vsaj pol leta prej. Najprej se moraš prijaviti in izpolniti kup obrazcev, priložiti moraš reference, ki ti jih napišejo mentorji, znanci – nekakšno potrdilo, da si primeren kandidat za delo z otroki. Priporočljivo je, da znaš igrati ali trenirati kak šport oz. da si aktiven. Seveda je prijava v angleščini. Takrat je bil program pod okriljem Student travel agency, ki je ponujal program Support Staff – tudi v kampih, npr. pomoč v kuhinji, vzdrževanje ipd., ne gre za delo z otroki. Tretji program je še Work Experience, ki ponuja delo v različnih zabaviščnih parkih, nacionalnih parkih, golf igriščih ipd. Ob prijavi se dogovoriš za intervju v angleščini, da preverijo tvoj nivo znanja oz. razumevanja. Potem pravzaprav čakaš, kateri kamp te bo izbral. Na voljo je več vrst kampov in mene je izbral kamp Lawrence na otoku Bear Island (jezero Winnipesaukee) v državi New Hampshire. Gre za državo severno od New Yorka, na vzhodni obali ZDA. Bil je fantovski kamp, kjer smo bile ženske oz. dekleta le osebje, pa še teh nas ni bilo veliko. Žal se ne spomnim točnega datuma, ko sem prejela pošto, ampak vem, da je preteklo nekaj mesecev od prijave. V maju smo imeli informativni sestanek s predstavniki STA, urediti smo si morali delovno vizo na ameriški ambasadi v Ljubljani in dobili smo letalske karte s točnim datumom odhoda. Prijavljeni smo leteli v zelo različnih terminih, moj datum je bil 13. junija. Z Brnika smo najprej leteli v Budimpešto, od tam pa v New York. Isti termin nas je imelo približno sedem študentov, ki smo odhajali vsak na svoj konec. Lažje je bilo, ker nisem bila popolnoma sama. Na letališče JFK v New Yorku so nas prišli iskat delavci programa CCUSA (Camp Counselor USA) in nas peljali na univerzo Columbia na Manhattnu. Spominjam se, da se mi je zdelo, kot da bi bila v filmu, navdušenje je bilo enormno. Potovali smo od jutra, in ker je New York šest ur za evropskim časom, smo imeli zelo dolg dan. Namestili so nas v študentske sobe in nam dali navodila. S Slovenci, ki smo potovali skupaj, smo že tisti večer začeli raziskovati New York, se sprehodili po kampusu, sedeli na znamenitih stopnicah univerze Columbia, najbolj pa se mi je vtisnila v spomin trgovinica, ki je prodajala našo Frutabelo. Naslednji dan smo imeli spoznavni sestanek, kjer so nam podali vsa navodila. Večina študentov je takoj odšla na svoje destinacije (z vlakom, avtobusom ali letalom), sama pa sem ostala še eno noč. Izkoristila sem dan in še s tremi Slovenkami obiskala kar nekaj znamenitih točk New Yorka. Naslednje jutro sem še z dvema Rusinjama, ki sta bili dodeljeni kot kuhinjsko osebje v istem kampu, odpotovala proti cilju. Z avtobusom smo se odpeljale do Bostona, ki je oddaljen približno štiri ure vožnje. Tam sta nas pričakala dva bodoča sodelavca in nas peljala proti kampu. Ker pa je kamp na otoku, smo uporabili še ladjico z imenom The Bear (precej stara barka, ki pa je popeljala vse otroke v kamp). Kamp je sestavljen iz glavne jedilnice, pisarne, otroških koč (cabins), koč za osebje, ambulante, kapelice na prostem, pralnice in delavnice za ustvarjanje. Sama sem spala še s petimi dekleti (dvema Rusinjama, Belorusinjo in Poljakinjo) in edine smo imele svojo kopalnico v koči. Vsi ostali so imeli skupna stranišča in kopalnice. Kamp je ponujal najrazličnejše dejavnosti za otroke: plavanje, lokostrelstvo, učenje z vrvmi, košarko, nogomet, ameriški nogomet, Arts and crafts – to sem sama vodila (ustvarjalne delavnice, kjer smo risali, oblikovali z glino, lesom, žagali ipd.), streljanje z zračno puško, kajak, kanu, tenis, odbojko, smučanje na vodi, jadranje, baseball … Ustvarjalne delavnice sem vodila skupaj z Ukrajinko Tanyo iz Kijeva. Otroci so se lahko prijavili v 4 termine po 14 dni. V vsakem terminu je bilo čez 100 otrok, dečkov od 8 do 16 let, ki so imeli vsak svoji dve vodji, ki so spali z njimi. Ti vodje so bili mladi fantje, ki so tudi sami hodili leta in leta v ta kamp in se »kvalificirali« za vodje. Opraviti so morali tečaj, kjer so opravljali najrazličnejša dela (imenovali so jih CIT – camper in training, na koncu pa ni bilo nujno, da so lahko prišli naslednje poletje nazaj v kamp). V 14-dnevnem terminu so si otroci izbirali po dve dejavnosti dnevno – dopoldansko in popoldansko. Njihov dan je potekal približno takole: ob 7h bujenje s trobento; dvig zastav (vseh zastav tistih, ki smo tam delali); zajtrk; dopoldanske aktivnosti; kosilo; počitek, razne igre; popoldanske aktivnosti; večerja; večerne aktivnosti (petje ob tabornem ognju, družabne igre, nastopi, ples, športne igre …); spanje okrog 22h. Pred prihodom otrok smo opravili enotedensko usposabljanje, kjer smo opravili izpit iz prve pomoči, si pripravljali delovni prostor, čistili, urejali površine idr. Čas se v kampu odvija zelo hitro. Dnevi so zelo pestri, večkrat zelo naporni, saj ni nekega počitka. Tedensko si prost 24 ur (mi smo bili od 17. ure prvega dne do 17. ure drugega dne). Če si želel imeti več prostega časa, si npr. delal 14 dni prez prostega dneva in potem si bil 48 ur prost. Ampak je vredno. Domov sem klicala enkrat tedensko iz navadne govorilnice, saj mobilnega telefona nisem imela s seboj. Staršem in prijateljem sem pisala pisma in e-maile, smo pa imeli zelo počasno internetno povezavo in je znalo biti vse skupaj precejšen izziv. Ko sem imela proste dneve, smo se povezali skupaj z ostalimi sodelavci in odšli z njimi. Američani so nas povabili na svoje domove. Enkrat sem šla v Boston, enkrat v počitniški dom enega od sodelavcev. Tam nam je njegova mama pripravila okusno večerjo, oče pa nas je z gliserjem vozil po jezeru. Američani so bili vsi zelo gostoljubni. Za svoj rojstni dan sva si s sodelavko iz Nove Zelandije sposodili avto enega od delavcev iz kampa ter odšli na obalo Atlantika. Vsi ti izleti so bili nepozabni. Tudi v kampu smo imeli »posebne dogodke«. Za 4. julij smo odšli z barko v bližnje mesto pogledat ognjemete, na sladoled, spet drugič smo imeli večdnevno tekmovanje Orange and Grey, ko se je cel kamp razdelil na dve ekipi in tekmoval v najrazličnejših igrah. Pa pričetek Olimpijskih iger, ko so fantje-vodje pripravili Olympics Tableau (žive skulpture). Spominov je ogromno. Spoznala sem veliko super ljudi, z nekaterimi smo še vedno v stiku preko Facebooka ali e-pošte. Tujci smo bili iz najrazličnejših koncev, od Rusije, Belorusije, Ukrajine, Velike Britanije, Švedske, Kanade, Nove Zelandije in seveda Slovenije. Večina jih ni poznala naše države, zato sem jo promovirala in jih vabila v naše konce. Leto po tem poletju me je obiskala Melody iz Nove Zelandije, sama pa sem šla k njej v London, saj je imela delovno vizo še za Veliko Britanijo in je odšla po svetu za dve leti. V Angliji sem obiskala še Jona, ki je študiral na vojaški akademiji v Southhamptonu. Še po tolikih letih privrejo spomini na plano. Zlahka rečem, da je bilo to eno izmed najboljših poletij moje mladosti. Po koncu otroškega kampa sem podaljšala delo na otoku še za približno deset dni, saj je bilo delo bolje plačano. Gostili smo Family camp (družinski kamp), kamor so prihajale družine, in prav tako vodili delavnice. Bilo pa je vse skupaj precej bolj sproščeno, saj smo se lahko zabavali in se družili tudi z ostalimi družinami, ki so nam na koncu pustile precej napitnine. Zaslužek v takem kampu ni visok, je pa tudi res, da ne veliko zapraviš. Sama sem privarčevala skoraj celoten znesek in po zaključku dela v kampu odšla potovat po vzhodni obali z Melody in Jonom (Novozelandka in Anglež). V Bostonu smo spali pri sodelavcu, obiskali mnoge znamenitosti, jedli v različnih restavracijah, šli na baseball tekmo njihove ekipe Red Sox, kjer je bilo 60 tisoč navijačev. Iz Bostona smo z avtobusom šli preko New Yorka v Washington. Tam smo spali v hostlu in nenehno spremljali vremensko napoved, saj je bil čas orkanov. V Washingtonu smo v dveh dneh obiskali nekaj muzejev, videli Capitol, Belo hišo, pokopališče Arlington. Na srečo so se nevihte umirile in smo lahko leteli na Florido. V Miamiju smo malce spremenili svoje načrte in prej odšli na Key West, se potapljali, jedli znamenito Key West limonino pito, doživeli enega najlepših sončnih zahodov, žal pa so otok začeli pripravljati na evakuacijo, saj se je približeval orkan Ivan, ki je pustošil po Jamajki in Haitiju. Zanimiva izkušnja, ko vidiš, kako zabijajo deske na okna, zapirajo vse trgovine. Na srečo je orkan spremenil smer in ni dosegel Key Westa. Po poti smo obiskali še Everglades in farmo aligatorjev. V Orlandu smo šli v Disneyland, od tam pa leteli v New York. Jon naju je zapustil, z Mel pa sva sami vandrali še nekaj dni po New Yorku – mestu, ki nikoli ne spi. Zanimivo, da sem na potovanju srečala nekaj Slovencev in z enim skupaj letela nazaj v domovino. Domov sem priletela konec septembra. Tako poletje, kot sem ga sama doživela, privoščim vsakemu. Ni mi dalo samo novih izkušenj dela z različnimi otroki, ogromno sem pridobila tudi na jeziku, saj čez čas začneš že razmišljati in sanjati v angleščini, pridobila sem na samozavesti, predvsem pa mi je dalo ogromno širino v smislu pogleda na potovanja in svet. Žal mi je, da se nisem opogumila že prej. Potovanja te posrkajo, okužijo in vedno si rečeš: Kam pa naslednjič?

Maja Sulčič

ZBORNIK O AGRARNIH SKUPNOSTIH

»SLOVENSKE SRENJE KOT IZROČILO IN PRILOŽNOST«

Na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je bila 4. novembra 2021 predstavitev zbornika o agrarnih skupnostih z naslovom »Slovenske srenje kot izročilo in priložnost«, ki ga je uredila dr. Nevenka Bogataj. Na pisanje prispevkov smo bile pozvane vse agrarne skupnosti, odziv pa je bil dokaj dober, saj se je na povabilo odzvalo 80 agrarnih skupnosti iz celotne Slovenije in nekaj iz sosednjih držav (Italija, Hrvaška in Avstrija) oziroma skupaj 121 avtorjev, kar je zelo dober odziv, četudi jih je formalno registriranih čez 500 agrarnih skupnosti. Verjetno bi bila ta številka še veliko večja, če bi bile skupnosti bolj aktivne in medsebojno povezane ter bi se tako spodbujale pri delovanju, v tem primeru pa tudi k predstavitvi delovanja v tem zborniku. To je vsekakor izziv za nadaljnje delo na tem področju. Iz naše občine so sodelovale agrarna skupnost Obrov, Velike Loče, Tublje in Vrhpolje.

Agrarne skupnosti v Sloveniji so za pretežen del prebivalstva popolna neznanka, nekateri so le bežno slišali za njihov obstoj. To še toliko bolj velja za mlajše in živeče v mestih oziroma na območjih, kjer agrarnih skupnosti ni bilo niti v preteklosti, čeprav so bile pomemben element tradicionalnega načina življenja na podeželju. Nenazadnje predstavlja skupna površina vseh zemljišč agrarnih skupnosti nezanemarljiv delež kmetijskih in gozdnih površin Slovenije.

Pričujoči zbornik prvič na enem mestu obravnava tako strokovno kot laično predstavitev agrarnih skupnosti. Bralec, ki se prvič srečuje s to tematiko, bo ob skrbnem branju spoznal področje agrarnih skupnosti na Slovenskem in v sosednjih državah, bolj izkušen bralec pa bo dobil širšo sliko neposredno s terena. Doslej je bilo treba takšne informacije zbirati iz različnih virov, predvsem ustnih. Vsekakor je to izjemna iztočnica za poglobljeno strokovno oziroma znanstveno raziskavo z različnih področij delovanja agrarnih skupnosti, predvsem z vidika pravnega urejanja, ohranjanja narave in kulturne krajine ter nenazadnje kmetijstva.

Medtem ko je prvi del namenjen predvsem strokovni predstavitvi agrarnih skupnosti, je osrednji del namenjen predstavitvi posamezne agrarne skupnosti v Sloveniji in sosednjih državah. Iz prispevkov posameznih članov agrarnih skupnosti je začutiti željo po ohranitvi teh posebnih lastniških skupnosti, pa tudi nemoč v »boju« z vsakokratno državno oblastjo pri ohranitvi lastnine, ki pa je člani ne vidijo v pomenu zasebne lastnine, ki je namenjena trgovanju in ustvarjanju velikih profitov. Gre za lastnino, ki je dejansko namenjena preživetju vaščanov, čeprav imajo z njo obilico dela in s tem povezanih stroškov. Zavedajo se, da so ta zemljišča podedovali, in zato se tudi čutijo dolžni nadaljevati tradicijo svojih prednikov.

Različni načini pisanja in vsebina posameznih prispevkov pričajo o pomembnosti določenega vprašanja za posamezno skupnost. Medtem ko se v nekaterih agrarnih skupnostih ukvarjajo predvsem z ohranjanjem zemljišč, vremenskimi težavami in nezaželenimi posegi na ta zemljišča, pa se druge ukvarjajo predvsem s pravnim urejanjem premoženjskega stanja zaradi nezaključenega dedovanja oziroma tudi žal nezaključenih denacionalizacijskih postopkov. Pisci nastavljajo ogledalo državni oblasti, kjer vidijo nezainteresiranost po celoviti ureditvi tega vprašanja. Iz prispevkov se čuti klic na pomoč za dokončno ureditev področja, saj tudi sprememba zakonodaje v letu 2016 ni prinesla želenih učinkov.

Delovanje agrarnih skupnosti je v preteklosti temeljilo na običajnem pravu, ki se je izoblikovalo iz roda v rod in v odvisnosti od potreb posamezne skupnosti. Nedvomno pa je bilo vsem skupno, da so bili člani tudi uporabniki zemljišč iz določene vasi ali bližnje okolice in so bili neposredno povezani s to zemljo. Običajnemu pravu je zakon iz leta 1994 sicer pustil nadaljnjo pot s široko možnostjo urejanja, vendar se je v praksi pokazalo, da skupnosti niso imele dovolj znanja in predvsem izkušenj, da bi to običajno pravo zapisale tako, da bi se ohranilo običajno delovanje tudi v današnjem času, ko je zasebna lastnina dobila povsem drugačen pomen.

Menim, da bodo spoznanja iz pričujočega zbornika marsikoga spodbudila k nadaljnjemu raziskovanju, predvsem pa k spremembi zakonodaje, ki bo bolj upoštevala posebno obliko lastnine in omogočala enostavnejše upravljanje.

mag. Dejan Dodič

Maske

Način nošenja mask se je v zadnjih nekaj letih drastično spremenil. Pred pandemijo so ljudje nosili maske, da bi prikrili svojo identiteto, kot na primer maske, ki so jih nosili igralci v filmu "Money Heist" ali ki jih uporablja hekerska skupina Anonymous. Maske so se nosile za pust in samo za pust.

Podobno kot način oblačenja ali pričeska tudi način nošenja maske pove veliko o posamezniku kot osebi. Januarja letos je italijansko ministrstvo za notranje zadeve svojim policijskim silam poslalo maske roza barve za uporabo med delovnim časom. Precej hitro so se policisti iz Benetk, Sicilije in Bologne pritožili ter jih nehali uporabljati. Bodimo iskreni, kdo bi spoštoval policista z roza masko? Kateri bedak odloča o tem? Ali je bilo to osebno sporočilo, naslovljeno na zaposlene? "To si mislimo o vas, zdaj pa nosite te roza maske, zgube."

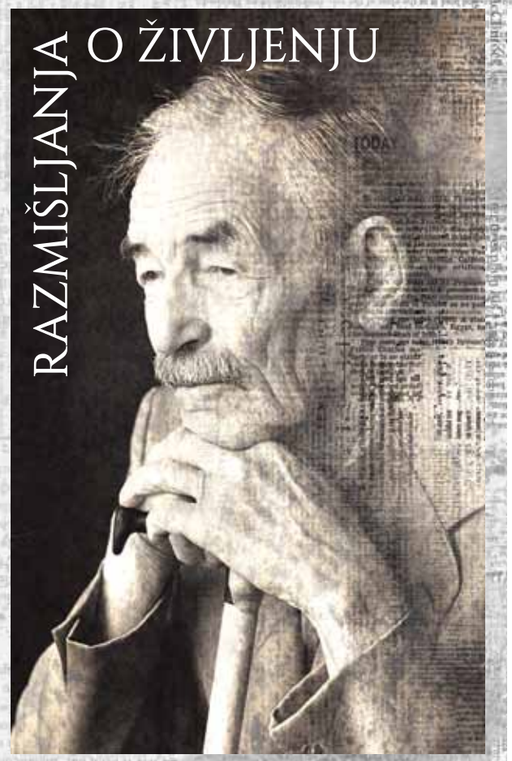
Maske so dihalni ekvivalent kondomov. Nosiš jih, pa si tega v resnici ne želiš, malo ti poslabšajo življenje, a verjetno je tako najbolje. Torej, če lahko primerjamo maske s kondomi, kaj naj si mislimo o tistih ljudeh, ki nosijo masko čez brado in usta, vendar pod nosom. Kdo so ti ljudje? Kako si nadenejo kondom? Okoli svojih mod?

Potem so tu tudi ljudje, rečem ljudje, ampak si mislim reve, ki mask sploh ne nosijo. Verjetno ti isti ljudje niso uporabljali kondomov, ko so bili mlajši. Tisti kul tip v srednji šoli, ki jih je veliko podrl, a se je ves čas praskal po mednožju, saj mu je ena od avanturic pustila darilce.

Ko delam, vidim veliko zamaskiranih ljudi in naj vam povem, maske naredijo preostanek obraza tisti prepovedani sadež, ki si ga želite, a ne smete videti. Vse, kar vidim so ženske oči, moja domišljija pa si naslika ostalo. Imam fantastično domišljijo! Nekajkrat se je zgodilo, da je moj um pod to masko naslikal čudovitega Da Vincija, a ko je maska padla z obraza, je obraz zgledal bolj kot Picasso.

Letos je bil spet pust – no, skrajšana verzija. Ampak so me pust in maske preveč zmedle, tako da nisem šel. Enostavno nisem razumel nič več. Ali moraš nositi masko, čeprav si že maska? Vem, da je nošenje dveh kondomov manj varno kot enega. Kaj pa maske? Pravijo tudi, da ko nosiš masko, ne čutiš nič, ali je bilo to rečeno za kondome? Vidite, prevelika zmešnjava! Kjer ni bilo nobenega dvoma ali zmede je to, da so ljudje po dveh letih brez pusta končno uživali v svojem prazniku. Moja žena je imela dan zatem mačka, jaz pa 5 dni krivde, ker nisem šel. Tisti teden sem si obljubil, da bom naslednje leto – če ravno ne bomo pod rusko zastavo – zagotovo šel na pust!

Vaš Mirozemec

V prejšnjem prispevku smo omenili, da svoboda in sreča izvirata iz notranjosti človeka in ne z iskanjem zunanjih stvari in dogodkov. V zadnjem primeru gre le za začasno zadovoljitev naših čutov, ki poustvarjajo navidezno, začasno srečo. Tudi svoboda, ki izhaja iz podrejenosti zunanjim zakonom, ne more osmisliti njenega bistva, kajti pristna svoboda izvira iz najintimnejšega kotička naše notranjosti. V tem primeru gre za temeljno naravnanost, ki nas vodi skozi vsa naša dejanja in misli. Z mislimi in dejanji pa gradimo lastna življenja, lastno podobo in usodo. Ne krojijo nam drugi, kot se radi izgovarjamo. Berdjajev, ruski filozof pravi, da je oseba aktivnost, napor, triumf svobode nad sužnostjo sveta. Na nek način je to boj, upor proti zasužnjujoči in zmedeni oblasti sveta. Toda strah pred naporom in morebitno izgubo minljivih osebnih interesov, privilegijev ter seveda občutkov varnosti in lagodnosti nam preprečuje globlji razmislek in pogled vase. Človek ostaja suženj zato, pravi Berdjajev, ker je svoboda težka, suženjstvo pa lahko. Manj boleče je zliti se z okolico. Manj boleče je prelagati odgovornosti na drugega in prilagajati se v skladu z osebnimi koristmi in interesi. Toda iskanje stranskih poti nas ne bo razbremenilo osebne odgovornosti: postati to, kar sem, in ne to, kar si želim postati v očeh drugega. Ker odgovornosti nismo naslovili na pravi naslov, se le-ta vrne k pošiljatelju. Takšna naravnanost nas drži v ujetosti trenutnih okoliščin, ki so vedno negotove in nestabilne. Svoboden človek pa ostaja zvest klicu k notranji trdnosti in neomajnosti. Utira si težko pot skozi osamljenost in nerazumevanje. Toda njegov cilj je jasen, ostati zvest v uresničevanju svojega poslanstva: biti človek in ne njegov ponaredek. In če se naposled le obrnemo k sebi? Kakšen odgovor gradimo v uresničevanje tega poslanstva? Bodo temelji dovolj trdni, da bodo v času osebnega obračuna z življenjem prestali preizkus pristnosti ali lažne podobe?

K. Š.

INTERVENCIJE

INTERVENCIJE PGD MATERIJA V NOVEMBRU IN DECEMBRU 2021

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO MATERIJA
Bač pri Materiji 28/b, 6242 Materija, tel. št.: 041 697-545 - predsednik, gasilcimaterija@gmail.com, www.pgdmaterija.si

Ponedeljek, 10. 1. 2022, ob 13.52: ODPIRANJE VRAT, PREMINULA OSEBA – MIHELE

Policija je gasilce zaprosila za pomoč pri odpiranju vrat stanovanjske hiše v Mihelah, ker se stanovalec na klice ni odzival. Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili gasilci PGD Materija, ki so s tehničnim posegom odprli vhodna vrata ter policistom in zdravstvenemu osebju omogočili vstop v objekt. V stanovanjski hiši je bila najdena neodzivna oseba, ki je žal že preminula. Intervencija je bila zaključena ob 14.35. Na intervenciji je sodelovalo sedem gasilcev PGD Materija z dvema voziloma (še en gasilec je bil v pripravljenosti v gasilskem domu), zdravnik in medicinska sestra ZP Hrpelje, reševalci NMP Sežana in policisti PP Kozina.

Torek, 11. 1. 2022, ob 11.20: POŽAR NA OBJEKTU – BREZOVO BRDO

Na stanovanjski hiši v Brezovem Brdu je zagorel dimnik. Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili gasilci PGD Materija in ZGRS Sežana, ki so zagorele saje v dimniku dokončno pogasili, očistili dimno tuljavo ter objekt pregledali s termovizijsko kamero in detektorjem plinov. Stanovalcem je bilo nadaljnje kurjenje odsvetovano. Intervencija je bila zaključena ob 13.00. Na intervenciji je sodelovalo osem gasilcev PGD Materija z dvema voziloma (še en gasilec je bili v pripravljenosti v gasilskem domu) in dva ZGRS Sežana z enim vozilom. Dodatno sta izvozila še dva gasilca ZGRS Sežana z enim vozilom, ki pa sta bila med potjo preklicana.

Ponedeljek, 24. 1. 2022, ob 19.21: POŽAR VOZILA – AC KOZINA

Na avtocesti, pred izvozom za Kozino, je na tovornem vozilu, ki je vozilo iz smeri Ljubljane proti Kopru zagorela obloga motorja. Požar je z ročnim gasilnikom uspešno omejil in pogasil voznik. Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili gasilci PGD Materija in ZGRS Sežana, ki so zavarovali kraj, vozilo pregledali s termovizijsko kamero ter izklopili vire energije. Škoda na vozilu je minimalna. Intervencija je bila zaključena ob 20.20. Na intervenciji je sodelovalo sedem gasilcev PGD Materija z dvema voziloma (še en gasilec je bili v pripravljenosti v gasilskem domu), štiri gasilci ZGRS Sežana z enim vozilom, policisti PPP Koper in uslužbenci DARS.

Četrtek, 27. 1. 2022, ob 12.52: POŽAR VOZILA – KOZINA

Na počivališču Ravne na Kozini se je zaradi napake na motorju tovornega vozila pričel valiti močan dim. Obstajala je nevarnost požara. Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili gasilci PGD Materija in ZGRS Sežana, ki so zavarovali kraj, z vodo zalili predel motorja, iz katerega se je valil dim, vozilo pregledali s termovizijsko kamero, izklopili vire energije ter onemogočili delovanje motorja. Intervencija je bila zaključena ob 14.05. Na intervenciji je sodelovalo sedem gasilcev PGD Materija z dvema voziloma (od teh so bili trije ob pozivu v neposredni bližini dogodka), štiri ZGRS Sežana z enim vozilom, policisti in uslužbenci DARS.

Ponedeljek, 31. 1. 2022, ob 18.51: ODSTRANJEVANJE SRŠENOV – SKADANŠČINA

V gospodarskem objektu v Skadanščini so sršeni postavili gnezdo in ogrožali uporabnike. Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili gasilci PGD Materija, ki so sršenje gnezdo varno odstranili. Intervencija je bila zaključena ob 19.20. Na intervenciji so sodelovali tri gasilci PGD Materija z enim vozilom.

Petek, 25. 2. 2022, ob 19.30: NUDENJE PP – MATERIJA

V stanovanjski hiši v Materiji se je oseba zgrudila in nezavestna obležala. Obstajal je sum zastoja srca. Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili gasilci PGD Materija, ki so do prihoda zdravstvenega osebja osebi nudili prvo pomoč in nato pomagali pri oskrbi ter prenosu v reševalno vozilo. Osebo so reševalci odpeljali na nadaljnje zdravljenje v izolsko bolnišnico. Intervencija je bila zaključena ob 21.10. Na intervenciji je sodelovalo 10 gasilcev PGD Materija z dvema voziloma (poleg njih se je intervencije udeležilo še šest gasilcev, ki so bili v neposredni bližini dogodka, še šest pa jih je bilo v pripravljenosti v gasilskem domu), zdravnik ZP Hrpelje in reševalci NMP Sežana.

Sobota, 26. 2. 2022, ob 14.57: NUDENJE PP – OCIZLA

V gozdu pod vasjo Ocizla (Tigrova pot) je pohodnici zdrsnilo čez nasip, pri tem pa si je huje poškodovala nogo in obležala na tleh. Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili gasilci PGD Materija, ki so najprej opravili pregled terena in poškodovano osebo našli na težko dostopnem terenu približno 2 km pod vasjo. Do prihoda zdravstvenega osebja so ji nudili prvo pomoč in nato pomagali pri zdravniški oskrbi, zatem pa jo najprej cca. 400 m nesli na nosilih, nato pa jo s pomočjo občana na traktorski prikolici prepeljali do vasi, kjer so jo predali reševalcem. Ti so jo odpeljali na nadaljnje zdravljenje v izolsko bolnišnico. Intervencija je bila zaključena ob 17.20. Na intervenciji je sodelovalo 10 gasilcev PGD Materija z dvema voziloma (še štiri gasilci so bili v pripravljenosti v gasilskem domu), zdravnica in reševalec ZP Hrpelje in občan iz Ocizle.

Ponedeljek, 28. 2. 2022, ob 09.54: POŽAR KAMP PRIKOLICE IN GRMIČEVJA – OCIZLA

ReCO je prejel obvestilo o opaženem dimu in požaru v naravi pod vasjo Ocizla. Po pozivu ReCO Postojna so na intervencijo izvozili gasilci PGD Materija in ZGRS Sežana, ki so požar grmičevja in suhe trave na površini 800 m² pogasili in požarišče zalili z vodo. Pri podrobnejšem ogledu požarišča je bilo ugotovljeno, da je v požaru v celoti pogorela tudi kamp prikolica, zaradi česar je bila o dogodku obveščena policija. Intervencija je bila zaključena ob 11.35. Na intervenciji je sodelovalo 10 gasilcev PGD Materija s tremi vozili, dva ZGRS Sežana z enim vozilom in policisti PP Kozina.

NEVARNOST PRED POŽARI v naravnem okolju

V spomladanskih mesecih ljudje na podeželju pričnejo z urejanjem in čiščenjem svojih zemljišč in parcel, pri čemer si marsikdo pomaga tudi s kurjenjem suhe trave in vejevja. Ker pa živimo na Krasu, ki je zaradi svojega podnebja (burje, suše) in specifičnega naravnega okolja ena od najbolj požarno ogroženih pokrajin v Sloveniji, naj vas spomnimo, da mnogokrat pride prav zaradi neupoštevanja osnovnih varnostnih ukrepov do požarov v naravnem okolju, ki lahko zajamejo večje površine in povzročijo vsako leto ogromno materialno in ekološko škodo.

Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju tako določa, da je treba pri kurjenju, sežiganju in uporabi odprtega ognja v naravnem okolju:

1. **Urediti kurišče:**
   - **kurišče mora biti obdano z negorljivim materialom,**
   - **prostor okoli kurišča mora biti očiščen vseh gorljivih snovi vsaj v razdalji 10 m,**
   - **kurišče mora biti od dreves oddaljeno vsaj 10 m, od gozda vsaj 50 m, od pomembnih prometnih poti, večjih naselij in objektov, kjer se izdelujejo, predelujejo ali skladiščijo požarno nevarne snovi, pa vsaj 100 m.**
2. **Zavarovati in nadzorovati kurišče ves čas kurjenja ali sežiganja.**
3. **Po končanem kurjenju ali sežiganju pogasiti ogenj in žerjavico ter pokriti kurišče z negorljivim materialom.**
4. **Ob zmernem vetru (6 m/s) prenehati kuriti, sežigati ali uporabljati odprti ogenj.**

Prav tako se pri kurjenju, sežiganju ali uporabi odprtega ognja v naravnem okolju ne sme uporabljati gorljiva tekočina ali material, ki pri gorenju razvija močan dim ali strupene pline. V času razglašene velike požarne ogroženosti (kdaj je ta razglašena, je objavljeno v sredstvih javnega obveščanja), pa je prepovedano na odprtem vsako kurjenje, sežiganje, uporaba odprtega ognja, puščati ali odmetavati goreče ali druge predmete ali snovi, ki lahko povzročijo požar. Ob razglasitvi povečane nevarnosti s strani Uprave za zaščito in reševanje je prepovedano vsako kurjenje v naravi!

Ker se je v naših krajih obdržal lep star slovenski običaj, da se na predvečer prvega maja (praznika dela) na vzpetinah kurijo kresovi, naj vas opozorimo, da je pri tem prepovedano uporabljati gorljive tekočine ali materiale, ki pri gorenju razvijajo močan dim ali strupene pline (avtomobilske gume in podobno), prav tako pa je treba poskrbeti, da v okolici kresa ni gorljivih snovi ali gozda.

Zaradi vsega navedenega občanom priporočamo, da pri kurjenju upoštevajo določila Uredbe o varstvu pred požari v naravnem okolju. Prav tako pa jim predlagamo, da o nameravanem kurjenju obvestijo gasilce na tel. št. »112«.

Če niste prepričani v svoje početje, o svojem namenu obvestite gasilce, ki vam bodo strokovno svetovali ali celo pomagali.

Pripravil:
David Fabjančič, policist I

Marjan Pelko, načelnik
višji policijski inšpektor III

Volilni zbor članov Medobčinskega društva invalidov Sežana

Po dveh letih omejitev druženja in zbiranja so se člani Medobčinskega društva invalidov Sežana letos ponovno srečali na volilnem zboru članov, ki je bil v Divači 18. marca.

Med potrjevanjem poročil za leto 2021 in planom dela za leto 2022 so bile na dnevnem redu tudi volitve. Razrešili so stare organe društva in izvolili nove. Povabili so vse člane in župane vseh štirih občin, v katerih deluje MDI Sežana. Pohvalno je, da so se udeležili vsi župani: županja Občine Divače Alenka Dovgan Štrucelj, županja Občine Hrpelje – Kozina Saša Likavec Svetelšek, župan Občine Komen Erik Modic in župan Občine Sežana David Škabar. Tako je bila priložnost, da se je predsednica društva lahko pogovorila o težavah članov društva in kako jim vsi skupaj lahko pristopimo na pomoč.

Člani so se po uradnem delu zelo spro-stili, razveselili in poklepetali med seboj. Društvo je poskrbelo za glasbo, skeč in večerjo. Šele v tem delu večera se je izkazalo, kako zelo potrebujejo drug drugega in kaj pomeni osamitev v teh kriznih časih.

Upajmo, da prihajajo boljši časi, kar si vsi želimo!

Medobčinsko društvo invalidov Sežana

S preventivo do izboljšanja zdravja

Epidemija je povzročila nemalo težav. V ospredje so bile postavljene zdravstvene težave, povezane s covidom-19, medtem ko so bila ostala področja zdravja nenamerno zasenčena. Posledice je moč fizično občutiti, kaže pa se tudi zmanjšanje obiskov in odzivnosti v preventivne, presejalne preglede, kot so ZORA, DORA in SVIT.

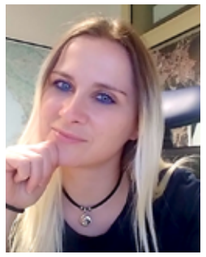
Zdravstvenovzgojni center Zdravstvenega doma Sežana vam omogoča, da si po epidemiološki preizkušnji znova postavite temelje in cilje za popravek posledic, ki jih je za seboj pustila epidemija.

Preventivne aktivnosti, ki jih ima pod okriljem Zdravstveni dom Sežana, opravlja ekipa zaposlenih medicinskih sester, fizioterapevtka in psihologinja. Pokrivamo področja preventive zdravja otrok in odrasle populacije. Izvajamo predavanja in delavnice, kot so promocija zdravja na delovnem mestu, zobozdravstvena in zdravstvena vzgoja predšolskih otrok (oddelek v vrtcih in druge skupine), zdravstvena vzgoja učencev v devetletki osnovnih šol ter zdravstvena vzgoja dijakov in študentov.

V našem timu smo zaposlene Ana Furlan, dipl. m. s., Aleša Birsa, dipl. m. s., Nataša Volk Trnovšek, dipl. m. s., Kim Trobec, mag. zdr. neg., Mirjana Vukadinov, viš. fiziot. (nadomešča Dragano Milin, dipl. fiziot.) ter Ela Brecelj, univ. dipl. psih., ki pa v maju odhaja na porodniški dopust.

Zaradi epidemije je bilo izvajanje preventivnih aktivnosti otežkočeno in tudi onemogočeno. Z marcem 2022 smo ponovno zagnali naše aktivnosti in jih bomo v nadaljevanju na kratko tudi predstavili.

Izvajamo in vodimo delavnice CINDI programa, ki se delijo na kratke, dolge in psihoedukativne delavnice. Za lažje razumevanje so v nadaljevanju tudi kratki opisi posameznih delavnic.

Kim Trobec, mag. zdr. neg. vodja Zdravstveno-vzgojnega centra Zdravstvenega doma Sežana

Kratke delavnice (enkratno srečanje v trajanju približno 60–90 min) so:

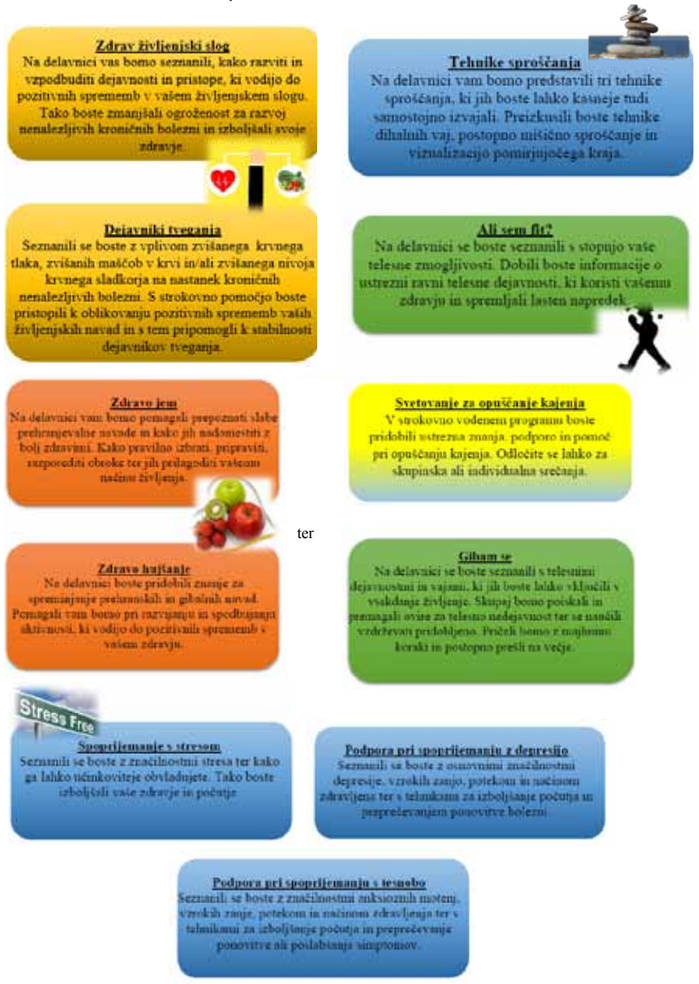
- Zdrav življenjski slog (vodi medicinska sestra)
- Dejavniki tveganja (vodi medicinska sestra)
- Ali sem fit? (vodi fizioterapevtka)
- Tehnike sproščanja (vodi psihologinja)

Dolge delavnice (trajajo več tednov) so:

- Zdravo jem (vodi medicinska sestra)
- Gibam se (vodi fizioterapevtka)
- Zdravo hujšanje (sodeluje celotna ekipa)
- Skupinsko in individualno svetovanje za opuščanje kajenja

Psihoedukativne delavnice so:

- Spoprijemanje s stresom (vodi psihologinja)
- Pomoč pri spoprijemanju s tesnobo (vodi psihologinja)
- Pomoč pri spoprijemanju z depresijo (vodi psihologinja)

Zgoraj navedene delavnice so namenjene celotni odrasli populaciji. Napotitve so mogoče preko referenčnih medicinskih sester, ki delujejo znotraj Zdravstvenega doma Sežana ali pa preko telefonskega klica posameznega izvajalca oz. spletne pošte.

Zobozdravstvena preventiva in splošna zdravstvena vzgoja, ki sta namenjeni predšolskim otrokom, učencem v devetletki ter dijakom in študentom, se izvajata v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah. Za informacije glede zobozdravstvene vzgoje se obrnite na Alešo Birsa, dipl. m. s., glede splošne zdravstvene vzgoje predšolskih in šolskih otrok pa na Ano Furlan, dipl. m. s.

Kontakti:

Ime in priimek	Poklic	Področje	Telefonska številka	Elektronski naslov
Kim Trobec	**mag. zdr. neg.**	**Vodja ZVC Zdrav življenjski slog Dejavniki tveganja Zdravo jem Zdravo hujšanje**	**05 29 27 559 051 666 442**	**kim.trobec@zd-sezana.si**
Nataša Volk Trnovšek	**dipl. m. s.**	**Zdravo hujšanje Opuščanje kajenja**	**05 731 14 42**	**natasa.volk.trnovsek@zd-sezana.si**
Mirjana Vukadinov	**viš. fiziot.**	**Ali sem fit? Gibam se**	**05 68 90 500 051 666 390**	**mirjana.vukadinov@zd-sezana.si**
Ela Brecelj	**uni. dipl. psih.**	**Tehnike sproščanja poprijemanje s stresom Pomoč pri spoprijemanju s tesnobo Pomoč pri spoprijemanju z depresijo**	**051 666 381**	**ela.brecelj@zd-sezana.si**
Aleša Birsa	**dipl. m. s.**	**Zobozdravstvena preventiva**	**051 666 449**	**alesa.birsa@zd-sezana.si**
Ana Furlan	**dipl. m. s.**	**Zdravstvena vzgoja**	**051 212 156**	**ana.furlan@zd-sezana.si**

Pripravljeni, pozor ..., bližata se 8. maj in MTB Slavnik!

Po dveh letih koronskega premora se vrača MTB Slavnik, največji rekreativni gorskokolesarski maraton pri nas! Kolesarsko društvo Raketa in Občina Hrpelje - Kozina vas 8. maja vabita na gorskokolesarsko preizkušnjo v neokrnjeno naravo pobočij Slavnika, Čičarije in Podgrajskega ter Matarskega podolja na treh različno dolgih progah in družinski trasi. Na prizorišču bo tudi letos vse od starta zadnjega tekmovalca potekal bogat spremljevalni program, namenjen vsem, ki se na MTB Slavnik raje odpravite brez kolesa. Mini MTB poligon za otroke do 6. let bo brezplačno navduševal predvsem najmlajše, lokalna turistična društva se bodo tudi letos pomerila v vihtenju kuhalnic v kotlih ter tekmovala za naziv najboljših, za odlično vzdušje na prireditvenem prostoru bo poskrbljeno z glasbenim in plesnim programom, zagotovo ne bomo pozabili na odlično ohlajeno pivo. Dan pred dogodkom MTB Slavnik, 7. maja, vas ob vabimo na brezplačno vodenje po razstavi Mitske in druge resničnosti v Centru za obiskovalce Mitskega parka v Rodiku, kasneje pa na ogled jame Dimnice in druženje s Pasta party zabavo v Hotelu Admiral.

Tudi letos bo med nepozabnimi razgledi in adrenalinskimi spusti uživalo le 522 tekmovalcev. »V Kolesarskem društvu Raketa letos zares nestrpno pričakujemo MTB Slavnik 2022. Potem, ko nam je dva vzela korona, se še posebej veselimo našega največjega gorskokolesarskega dogodka. Trem trasam, 29, 50 in 81 km, tudi letos dodajamo družinsko dogodivščino na 9 km,« pojasnjuje Goran Sambt, predstavnik Kolesarskega društva Raketa. Udeleženci tekmovanj na 50- in 81-kilometrski trasi se bodo na gorskem cilju potegovali tudi za naziv kralja in kraljice Slavnika, prizorišče pa bo ponujalo pestro dogajanje tako za udeležence kot obiskovalce. Vse podrobnosti o programu in prijavah so na voljo na povezavi www.mtbslavnik.si.

Če vas mika mesto med 522 udeleženci, izkoristite prijave do 26. aprila. Prijava vas bo stala 35 evrov, prijava in plačilo na dan dogodka pa 45 evrov na osebo. Družinske trase se lahko udeležite za zgolj 15 evrov, za otroke do 14 let pa je prijava brezplačna.

Prevzem startnih številk bo dan pred prireditvijo potekal v Hotelu Admiral na Kozini, na pobočjih Slavnika bodo tekmovalci na dan prireditve iskali tudi Garmin zaklad. Organizatorjem je za hitro in nemoteno premikanje po razgibanem terenu na pomoč priskočila avto hiša Trgo ABC s terenskim vozilom Dacia Duster, športne trgovine Hervis pa bodo poskrbele za primerna kolesa in potrebno opremo za udeležbo.

Dogodek MTB Slavnik organizirata Kolesarsko društvo Raketa in Občina Hrpelje - Kozina, ob podpori PGD Materija in Mestne občine Koper ter sponzorjev Admiral Kozina, Trgo ABC in Hervis.

Za dodatne informacije je na voljo Goran Sambt, Kolesarsko društvo Raketa, na e-naslovu info@mtbslavnik.si in tel. številki 041 340 543.

Foto: Tiziano Neppi

replace

OGREVAMO ZELENO

Kako ustrezno zamenjati ogrevanje v vaši hiši?

Učinkovit ogrevalni sistem, ki izkorišča obnovljive vire energije, lahko prinaša stroškovne ugodnosti in vpliva na ugodje bivanja. Poleg tega pa predstavlja tudi dragocen prispevek k zmanjševanju emisij CO_2 in blaženju podnebnih sprememb.

V okviru mednarodnega raziskovalnega projekta H2020 REPLACE želi Institut »Jožef Stefan« spodbuditi končne porabnike k zamenjavi starih, neučinkovitih ogrevalnih naprav v hišah za okolju prijaznejše rešitve. V ta namen je bilo oblikovano orodje "Kalkulator menjave ogrevalnega sistema", s katerim lahko na enem mestu primerjate različne možnosti ogrevalnih sistemov na obnovljive vire energije, ki so najbolj primerni glede na energetsko učinkovitost vašega doma. Spletno orodje pomaga oceniti tudi stroške ogrevanja in okoljske učinke po zamenjavi. Za informativni izračun je potrebno v kalkulator vnesti nekaj osnovnih informacij o stavbi in o obstoječem načinu ogrevanja. Rezultate kalkulatorja lahko tudi izvozite, o vsebini rezultatov pa pogovorite z energetskim svetovalcem.

V želji za krepitev ozaveščenosti med gospodinjstvi je bila oblikovana tudi nalepka "OGREVAMO ZELENO", ki jo lahko prejme vsak uporabnik trajnostnega ogrevalnega sistema. Nalepka je brezplačna in jo lahko pridobite z vpisom v obrazec. Nalepko prejmete po pošti na vaš naslov.

Če potrebujete dodatne informacije ali imate vprašanja o projektu lahko pišete na e-mail: h2020replace@ijs.si.

Vzdrževanje gozdnih cest

Gozdna cesta je grajena ali negrajena gozdna prometnica, ki je namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom. Namen vzdrževanja gozdnih cest je ohraniti prevoznost prometnice, omogočiti varen promet, zmanjšati poškodbe na vozilih in ohranjati objekt pred propadanjem. Do poškodb cestnega telesa pride zaradi meteoroloških vplivov (vedno več je neviht in nalivov), neustrezne ali prekomerne rabe (vožnja v pomladanskem času, ko preko noči še zmrzuje; neustrezna vožnja z vozili na prvi pogon), vedno večji pritiski drugih uporabnikov gozdnega prostora (gobarji, planinci, nedeljski izletniki …) in pomanjkljivega odvodnjavanja.

Medtem ko na meteorološke pojave nimamo vpliva, pa na ostale stvari lahko vplivamo sami – z ustrezno rabo gozdnih cest (tudi s predpisanimi režimi uporabe) in z ustrezno skrbjo za odvodnja¬vanje. Na Kraškem gozdnogospodarskem območju pomemben del vzdrževanja gozdne ceste predstavlja tudi vzdrževanje svetlega profila ceste z mulčenjem in obsekovanjem vegetacije ob cesti.

Padavinska voda negativno vpliva na gozdno cesto tako, da površinsko izpira drobne delce, ki delujejo kot vezivo zgornjega ustroja; vpliva na poglabljanje udarnih jam, saj voda mehča podlago, dinamične in vertikalne sile pa dopolnjujejo negativne vplive; poglablja kolesnice ter mehča zgornji ustroj v celoti. S kontroliranim odvodom meteorne vode dosežemo, da so posledice njenega delovanja na gozdni cesti čim manjše. To zagotovimo z vgradnjo in vzdrževanjem elementov odvodnjavanja cestnega telesa, kot so: dražniki (cestni žlebiči), koritnica ali jarek ter cevni propust. Najpogostejši vzrok poškodb elementov odvodnjavanja so nanosi materialov z vozišča, vlak ali s pobočij ter vraščena vegetacija.

Tekoče vzdrževanje zato zajema: kontrolo stanja ceste (zlasti spomladi in po vsakem večjem nalivu), čiščenje naprav za odvodnjavanje (čiščenje dražnikov, obcestnih jarkov, koritnic, vtočnih jaškov, propustov …) in tekoče vzdrževanje vozišča (profiliranje vozišča, krpanje udarnih jam in kolesnic …).

Plačevanje pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest določa Zakon o gozdovih, natančneje pa jo definira Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest.

Kot določa zakonodaja, je lastnik gozda torej dolžan plačevati pristojbino tudi v primeru, ko skozi določeno gozdno parcelo gozdna cesta ne poteka. Naj poudarimo, da Uredba ne govori o »gozdovih brez cest«, ampak o »gozdovih v območjih, ki s cestami niso odprta«. Pri tem je treba upoštevati dvoje. Gozdne ceste ne odpirajo samo parcel, skozi katere potekajo, ampak odpirajo določeno vplivno območje, ki zajema tudi parcele brez gozdnih cest. Uredba pri definiranju pojma »gozdovi, ki s cestami niso odprti« ne govori le o gozdnih cestah, temveč tudi o drugih cestah, kar so lahko tudi javne ceste in te dejansko odpirajo dobršen del slovenskih gozdov.

38. člen Zakona o gozdovih določa, da »Zavod vodi evidenco o gozdnih cestah in oceni površino neodmerjenih gozdnih cest, ki se odšteje pri osnovi katastrskega dohodka za odmero davka in drugih dajatev«. Vsako leto mora Zavod za gozdove Slovenije posredovati FURS-u sezname tistih gozdnih parcel, za katere se pristojbina ne plačuje, in podatke ocen površine gozdne ceste na parceli, ki se odšteje pri osnovi za določitev katastrskega dohodka.

Višina pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest je odvisna od višine katastrskega dohodka. Plačuje se v višini 14,7 % katastrskega dohodka zasebnih gozdov in 20 % katastrskega dohodka državnih gozdov. Pristojbino lastniki gozdov plačajo FURS-u, ki jo nato na podlagi razdelilnika iz Uredbe o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/94 in nasl.) razdeli na občine, ki zagotavljajo izvedbo vzdrževanja gozdnih cest ne glede na lastništvo (izbira izvajalca, pogodba, plačilo…).

Pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest je namenjena vzdrževanju gozdnih cest in ne vzdrževanju in posodobitvi gozdne infrastrukture (gozdne ceste, vlake in stalne žičnice).

Ta sredstva se med letom prilivajo na občinski račun in so strogo namenska (ločeno za gozdne ceste v zasebnih gozdovih in ločeno za gozdne ceste v državnih gozdovih). Za Kraško gozdnogospodarsko območje ocenjujemo, da bi potrebovali za redno vzdrževanje mreže gozdnih cest vsaj trikrat več sredstev, kot se jih zbere na ta način.

Zavod za gozdove Slovenije opravlja v zvezi z vzdrževanjem gozdnih cest naslednje osnovne naloge: izdelava programa letnega vzdrževanja, spremljava in nadzor vzdrževanja ter prevzem opravljenih del.

Program letnega vzdrževanja gozdnih cest se izdeluje za eno leto, saj je zaradi številnih dejavnikov, ki vplivajo na njihovo stanje, nemogoče predvideti potrebna vzdrževalna dela za več kot eno leto vnaprej. Tudi sicer je program med letom po navadi podvržen še naknadnim spremembam, ki jih narekuje dejansko stanje gozdnih cest v času izvedbe vzdrževalnih del.

Zavod za gozdove Slovenije, OE Sežana
Foto: arhiv ZGS

Spletna platforma krožnega gospodarstva – prenovljena stran zeos.si

Zaživela je nova spletna stran družbe ZEOS, d.o.o. V sklopu projekta Life Spodbujamo e-krožno, s sloganom »Še sem uporaben«, so jo popolnoma prenovili in nadgradili. Na njej bodo posameznike in organizacije ozaveščali o možnostih koriščenja krožnih storitev s področja e-opreme ter o okoljskih učinkih krožnega ravnanja v Sloveniji in svetu.

Družba ZEOS je izvajalec skupne sheme ravnanja z e-odpadki, odpadnimi baterijami, odpadnimi industrijskimi baterijami in odpadnimi nagrobnimi svečami. V družbi iščejo vedno najboljše, najbolj zelene rešitve na področju ločenega zbiranja odpadkov in svojo osnovno dejavnost dopolnjujejo z izvajanjem različnih ozaveščevalnih aktivnosti.

Na enem spletnem zemljevidu lahko najdete zbirna mesta za oddajo starih aparatov in še delujoče opreme pa tudi lokacije serviserjev, organizacij za souporabo ali izposojo aparatov itd. Preberete lahko novičke s področja ponovne uporabe, popravila, souporabe in tudi s področja poslovnih modelov v krožnem gospodarstvu. Priskrbite si lahko aparat iz ponovne uporabe in poiščete eko dogodek v vaši bližini (npr. izvedba izmenjevalnice aparatov ali pa obisk poučnega vozila E-transformer 2.0 v vašem kraju). Na strani si lahko ogledate informativne videoposnetke in si celo izračunate svoj ogljični odtis.

Vsebine bodo upravljalci spletne platforme www.zeos.si neprestano osveževali ter dodajali nove zanimivosti in uporabne informacije. Želijo si, da jo ustvarjajo skupaj z vsemi zainteresiranimi posamezniki in organizacijami, saj bo portal služil svojemu namenu še dolgo po uradnem zaključku projekta. Le-ta bo trajal vse do konca leta 2024, sicer pa ima dva partnerja, Zbornico komunalnega gospodarstva pri GZS in podjetje TSD, d.o.o., ter je sofinanciran s strani Ministrstva za okolje in prostor RS in Evropske komisije.

Pokukajte torej v krožni svet na www.zeos.si in preizkusite kalkulator, kjer lahko preverite, koliko CO2 se zmanjša ob pravilnem ravnanju z odpadki, ali si poiščete primeren aparat iz ponovne uporabe.

Kontakt: Urša Dolinšek / T: 01 235 52 55 / E: urska.dolinsek@zeos.si

E-oskrba na daljavo za varno bivanje na domu je odslej brezplačna

Ministrstvo za zdravje je na podlagi Javnega razpisa za izbor operacije »E-oskrba na domu«, ki ga je pripravilo ob podpori Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, za izvajalca storitve E-oskrba izbralo Telekom Slovenije s konzorcijskim partnerjem Zvezo društev upokojencev Slovenije. Slovenija je sredstva pridobila od Evropskega socialnega sklada in virov REACT-EU, skladno s tem pa bo uporaba storitve E-oskrba za 5.000 upravičencev do 30. septembra 2023 brezplačna. Telekom Slovenije bo z vklopom prvih upravičencev pričel sredi aprila 2022.

E-oskrba je socialnovarstvena storitev socialnega servisa, ki starejšim, invalidom in kroničnim bolnikom omogoča samostojnejše, bolj varno in neodvisno bivanje v domačem okolju, saj zagotavlja 24-urno povezavo z asistenčnim centrom oz. zdravstvenim osebjem in organizacijo pomoči, če jo uporabniki potrebujejo. Do brezplačne storitve E-oskrba so upravičeni vsi, ki:

- so starejši od 65 let in pretežni del dneva bivajo sami;
- zaradi pridruženih kroničnih nenalezljivih bolezni spadajo v ranljivo skupino prebivalstva v primeru zbolevanja za koronavirusno boleznijo;
- jim je v skladu s predpisi s področja invalidskega in pokojninskega zavarovanja priznana invalidnost;
- v skladu s predpisi s področja invalidskega in pokojninskega zavarovanja prejemajo dodatek za pomoč in postrežbo;
- so stari 18 let ali več in so zaradi nevroloških oziroma nevromišičnih obolenj ogroženi za padec oziroma so zaradi kognitivnega upada pri demenci izpostavljeni različnim neželenim dogodkom v okolju.

Uporabnik E-oskrbe lahko asistenčni center na pomoč pokliče 24 ur na dan in vse dni v letu, in sicer s preprostim pritiskom na gumb varovalnega telefona, ki je nameščen v njegovem domu, ali s pritiskom na gumb za klic na pomoč na zapestnici, ki jo ima vedno pri sebi. Poleg zapestnice uporabnik prejme tudi mobilni detektor gibanja na obesku, ki ima prav tako poseben gumb za proženje klica na pomoč, hkrati pa detektor tudi samodejno zazna padec in ob tem sproži klic v asistenčni center.

Uporaba opreme je zelo enostavna. Uporabniki bodo z naročilom storitve brezplačno prejeli:

- varovalni telefon z gumbom za klic na pomoč,
- zapestnico z gumbom za klic na pomoč,
- mobilni detektor gibanja na obesku za klic na pomoč,
- SIM kartico z mobilnim paketom, ki omogoča neomejene dohodne in odhodne klice ter prenos podatkov za potrebe izvajanja storitve E-oskrba,
- storitve asistenčnega centra 24 ur na dan in vse dni v letu,
- tehnično pomoč, vzdrževanje, servis.

Za brezplačno namestitev opreme na dom uporabnika bo poskrbel Telekom Slovenije, namestitev je enostavna, brez vrtanja in posebnih napeljav.

Namen zagotavljanja storitve E-oskrba je krepitev samostojnosti, varnosti in višje kakovosti življenja starejšim, bolnim in invalidnim osebam na njihovem domu z uporabo E-oskrbe.

Zainteresirani za naročilo brezplačne storitve E-oskrba lahko pokličejo na brezplačno številko 080 12 13 ali pošljejo sporočilo na eoskrba@telekom.si. Vse informacije so na voljo tudi pri Zvezi društev upokojencev Slovenije

Četrtki v vzvratnem ogledalu

Večer, posvečen Marku Breclju
14. 4. 2022 ob 18h v Kulturnem domu Hrpelje

Na stoštirti dan letošnjega leta, v četrtek, 14. aprila, ob 18. uri ste iz srca vabljeni v Kulturni dom Hrpelje na odprtje spominske retrospektive avtorskih plakatov Konzorcija Prvi na vasi, ki jih je oblikoval **umetniški heroj Marko Brecelj**. Plakati so nastajali ob izvajanju projekta **Četrti četrtki** v Kulturnem domu Hrpelje. Okoli štirideset listov A3 formata, nastalih med junijem 2017 in decembrom 2021, je razglaševalo multimedijske pogovorne večere, predstavitve različnih gostov in gostij, izvirnih videoprojekcij in improvizacijska presenečenja.

Redki so ljudje, o katerih so sodobniki še za časa življenja posneli kar tri dokumentarne filme. Enega od njih, morda najbolj ganljivega, bomo zavrteli v nadaljevanju večera.

Organizatorja:
Občina Hrpelje - Kozina
in Društvo prijateljev zmernega napredka

Na fotografiji zadnji oblikovalski izdelek Marka Breclja za "Katerikoli četrtek" s Tomažem Kosmačem, 30. 12. 2021.
Zaključili smo z lepim ognjemetom.

Kdor živi v spominu drugih,
ni mrtev, je samo oddaljen.
Mrtev je tisti, ki ga pozabijo.
(Kant)

V decembru 2021 je minilo 10 let od smrti našega očeta Jožefa Benuliča iz Markovščine. Hvala vsem, ki ga ohranjate v spominu ali ga počastite z obiskom na njegovem zadnjem počivališču.
Vsi njegovi

Veš, da je vse tako, kot je bilo.
V vsaki stvari si, ki je v hiši,
v mislih si, besedah naših,
da, celo v sanjah,
le da korak se tvoj
nič več ne sliši …
(J. Medvešek)

V SPOMIN

Karel Gerželj

IZ BREZOVICE
(3. 11. 1925–31. 3. 2012)

Čas neusmiljeno beži, konec marca je minilo že 10 let, odkar si se od nas za vedno poslovil. Čeprav te ni med nami, si za vedno v našem spominu.
Žena Branka, sin Mirko z Ingrid ter vnukinji Ana in Petra z Boštjanom

Ko nekoga za vedno izgubiš,
ko odnese s seboj del tebe,
šele takrat se zaveš,
da ga ljubiš bolj kot sebe.

V SPOMIN

RENATO STOPAR

26. 05. 1959 – 19. 10. 2021

Ljubi Renato, pogrešamo te!
Za vedno boš ostal v naših srcih.

Hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani.
Žalujoči: žena Suzana, hčerka Anja s Klemnom, vnukinji Gaja in Sara ter tašča Marija

V letošnjem letu poteka svetovna razstava EXPO 2022 v Dubaju v Združenih arabskih emiratih. Kar nekaj ljudi poznam, ki so razstavo in s tem Dubaj obiskali letos, nekateri pa tudi že prej. Sama »poznam« zgolj dubajsko letališče, saj sem tam zgolj počakala naslednji let do Indonezije, zato mesta, ki ima toliko prebivalcev kot cela Slovenija skupaj in med katerimi je 90 odstotkov tujcev, nisem v resnici doživela. A fotografije in posnetki, ki obkrožajo svet, so dih jemajoči, saj je v Dubaju veliko bogastva, prestižnih avtomobilov in arhitekturnih biserov na kupu, vključno s slavnim hotelom Burj Al Arab v obliki jadra in tremi umetno zgrajenimi Palmovimi otoki. Gradbene mojstrovine, ki so terjale ogromno denarja, in luksuz, ki si ga lahko privošči država, ki praktično sedi na nafti. A Dubaj ima tudi madež, ki meče veliko senco na znameniti »blišč in lesket«. V nadaljevanju je članek, ki so ga objavili v britanskem časopisu The Independent že leta 2014. Situacija baje danes ni nič boljša, morda celo slabša.

Obstajajo trije različni Dubaji, ki se tesno prepletajo: Emiratčani, ki jih vodi šejk Mohammed, priseljenci iz drugih držav in najnižji družbeni sloj – tujci, ki že leta gradijo mesto in so zdaj tam ujeti. So skriti, a vsem pred očmi. Vidite jih vsepovsod, v umazanih modrih delovnih pajacih, nanje vpijejo nadrejeni, so kot zaporniki – ampak zavestno jih nihče »ne vidi«. Zveni skorajda že kot mantra: šejk je zgradil mesto, šejk je zgradil mesto … Kaj pa delavci? Kakšni delavci?! Dejansko pa vsak večer več sto tisoč mladih moških, ki gradijo Dubaj, z avtobusi prepeljejo z gradbišč v ogromno betonsko naselje, kjer so nastanjeni v osami. Še pred nekaj leti so jih sem in tja prevažali z živinskimi tovornjaki, a so se priseljenci pritoževali, da to ni lepo videti, zato so jih začeli prevažati z majhnimi kovinskimi avtobusi, ki v puščavski vročini delujejo kot rastlinjaki.

V Sonapurju se na več kilometrih razprostirajo dolgi nizi enoličnih cementnih stavb. V tem kraju, katerega ime v hindujščini pomeni »Mesto zlata«, živi okrog 300.000 mož. V prvem kampu, kjer sem se ustavil in je bil v zraku vonj po kanalizaciji in znoju, so se možje nagnetli okrog mene, da bi povedali, komurkoli pač lahko, kaj se jim dogaja. Sahinal Monir, suhljat mlad moški iz Bangladeša, ki jih je štel komaj 24, mi je povedal: »Da te spravijo sem, ti rečejo, da je Dubaj raj. Nato pa, ko prideš sem, ugotoviš, da je pekel.«

Pred štirimi leti je agent za zaposlovanje prišel v Sahinalovo vas in možem povedal, da obstaja kraj, kjer lahko zaslužijo 40.000 bangladeških tak na mesec (op. prev. danes okrog 420 evrov) za delo na gradbišču od 9h do 17h. Tam naj bi jim nudili dobro nastanitev, dobro hrano in naj bi z njimi lepo ravnali. Vse, kar morajo storiti, je plačati vnaprej 220.000 tak (okrog 2.300 evrov) za delovno vizo, ki pa jo bodo odplačali v prvih šestih mesecih dela v Dubaju. Tako je Sahinal prodal svojo družinsko zemljo in najel posojilo od lokalnega bankirja, nato pa se odpravil v »raj«.

Takoj ko je prispel na dubajsko letališče, mu je njegovo gradbeno podjetje odvzelo potni list. Od takrat ga ni videl. Na hitro so mu povedali, da bo delal 14 ur na dan v puščavski vročini (sicer turistom svetujejo, naj se poleti ne zadržujejo zunaj niti pet minut, ker temperatura doseže tudi 55 °C) za samo 500 dirhamov na mesec (okrog 120 evrov), torej manj kot četrtino obljubljene plače. »Če ti ni všeč, lahko greš domov,« so mu rekli v podjetju. »Ampak kako naj grem domov? Imate moj potni list, jaz pa nimam denarja za pot nazaj.« »Potem pa delaj,« je bil odgovor. Sahinal je bil v paniki, njegova družina doma – sin, hčerka, žena in starši – je čakala na denar. Vsi so bili presrečni, da je njihovemu mladeniču končno uspelo. Ampak Sahinal je moral delati več kot dve leti, da je sploh odplačal stroške poti v Dubaj, zaslužil pa je manj kot bi v Bangladešu.

Pokazal mi je svojo sobo. Majhna, utesnjena betonska »celica« s trojnim pogradom, v kateri je živel z drugimi 11 možmi. Vse njegovo imetje je bilo zloženo na njegovem pogradu: tri srajce, par hlač in mobilni telefon. Soba je zaudarjala, ker so stranišča v vogalu kampa oz. luknje v tleh polne in okrog njih rojijo oblaki črnih muh. Ni klimatskih naprav ali ventilatorjev, zato je vročina nevzdržna. »Ne moreš spati, celo noč se samo znojiš in praskaš.« Ko je poletje na vrhuncu, spijo kar na tleh ali na strehi, samo da ulovijo kakšno sapico zraka. Voda, ki jo dostavljajo v kamp, ni ustrezno razsoljena, še vedno je slankasta. »Zaradi nje nam je slabo, ampak nimamo drugega za piti,« pove Sahinal. »Delo je najhujše na svetu. Nositi moraš 50-kilogramske opeke in cementne bloke v najhujši vročini, kot si jo lahko zamisliš. Ta vročina je neznosna. Toliko se znojiš, da niti urinirati več ne moreš, tudi več dni ali tednov. Kot da bi šla vsa tekočina ven skozi kožo in zato tako smrdiš. Postane ti slabo in ves si omotičen, ampak ne smeš se ustaviti, razen eno uro popoldne. Če padeš ali ti zdrsne, lahko umreš. Če vzameš bolniško, se tvoja plača še zniža in si potem tu ujet še dlje.«

Trenutno dela na 67. nadstropju lesketajoče se nove stolpnice, kjer gradi vedno višje – proti nebu, v hudi vročini. Ne ve, kakšno ime ima stolpnica. Že štiri leta je tukaj, pa še nikoli ni videl slovitega turističnega Dubaja, razen med gradnjo, od enega nadstropja do drugega. Vprašam ga, če je jezen. Dolgo molči. »Tukaj nihče ne pokaže svoje jeze. Ne moreš. Lahko greš v zapor za dolgo časa, nato pa te deportirajo.« Lani je nekaj delavcev začelo stavko, ker štiri mesece niso dobili plače. Dubajska policija je obdala njihov kamp z bodečo žico, nato pa jih z vodnimi topovi pregnala iz kampa ter nazaj na delo. Vodje »upora« so zaprli.

Vprašam nekoliko drugače: »Ti je žal, da si prišel sem?« Vsi možje v zadregi spustijo pogled. »Kako lahko sploh razmišljamo o tem? Smo v pasti. Če začnemo razmišljati o obžalovanju …« ne dokonča stavka. Drugi moški prekine tišino: »Pogrešam svojo državo, svojo družino, svojo zemljo. V Bangladešu si lahko pridelamo hrano, tukaj pa nič ne raste. Samo nafta in stavbe.« Odkar je udarila recesija, so v več deset kampih odklopili elektriko, možje pa niso bili plačani že več mesecev. Njihova podjetja so izginila, skupaj s potnimi listi in plačami. »Oropali so nas vsega. Tudi če se nam nekako uspe vrniti v Bangladeš, bodo posojilodajalci želeli, da jim takoj odplačamo kredit. Če ne bomo zmogli, bomo šli v zapor.«

To naj bi bilo vse nezakonito. Delodajalci bi morali pravočasno izplačevati plačo, nikoli delavcu odtujiti potnega lista in mu omogočiti odmore v vročini – a nisem srečal nikogar, ki bi mi potrdil, da se to tudi dogaja. Niti enega. Te moške so s prevaro spravili v past, kjer so primorani ostati, ob sodelovanju dubajskih oblasti.

Sahinal bi lahko tudi umrl. Nek Britanec, ki je nekoč delal v gradbenih projektih, mi je povedal: »V kampih in na gradbiščih se zgodi veliko samomorov, ampak o njih ne poročajo. Opisani so kot 'nesreče'. A tudi v takih primerih njihove družine niso razbremenjene dolgov, saj jih preprosto podedujejo. Raziskava o človekovih pravicah organizacije Human Rights Watch je pokazala, da dejansko število smrti zaradi vročinskega udara, izčrpanosti ali samomora prikrivajo, vendar pa je indijski konzulat recimo samo v letu 2005 zabeležil 971 smrti svojih državljanov. Ko je bila takrat številka objavljena, konzulatom ni bilo več dovoljeno beležiti smrti.

Zvečer v polmraku sedim s Sahinalom in njegovimi prijatelji, ki komaj zberejo nekaj drobiža, da si kupijo steklenico cenenega alkohola. Pijejo na dušek. »Pomaga nam, da ničesar ne občutimo,« reče Sahinal hripavo.

V daljavi se na obzorju izriše svetlikajoč obris Dubaja, ki ga je tudi on gradil. A ta se ne meni zanj.

(Vir: članek v The Independent, prevod: Nives M. Čehovin; članka s podobno tematiko: The Dark Side of Dubai, The Independent; Dubaj, mesto sužnjev, Siol.net)

P. S. Je pri tolikih milijardah porabljenega denarja res tako nemogoče delavce pošteno plačati, jim zagotoviti dostojno nastanitev in človeka vredne delovne pogoje? Tudi če se nam ta svet zdi oddaljen ali pa si rečemo, da tako pač je, bi nam vseeno moralo biti mar. Svet je zelo globaliziran, tokovi potekajo v vse smeri in podobnih praks je vse več. Izračunali so, da je Jeff Bezos, lastnik multinacionalke Amazon, v dveh letih korone zaslužil toliko milijard, da bi, če bi jih enakomerno razdelil med svoje delavce, vsak delavec dobil 88.000 dolarjev. On pa bi še naprej ostal multimiljarder. A ni treba, da so v igri milijarde. Tudi pri nas imamo veliko lastnikov podjetij, ki delavcem ne privoščijo niti minimalca, »pozabljajo« plačevati prispevke, nudijo slabe delovne pogoje, oderuške najemnine …, sami pa imajo kup nepremičnin, se vozijo v prestižnih avtih, kupujejo vedno večje jadrnice in niti ne skrivajo, da jim je za ostale vseeno. Mi pa jim dajemo potuho, ker jih imamo za »uspešne«. Kaj sploh je uspeh v današnji dobi? Bogateti na trpljenju nekoga drugega? Kopičiti do onemoglosti? Jesti v prestižnih restavracijah, medtem ko tvoji delavci otrokom komaj privoščijo boljšo hrano ali malo morja poleti? Za človeka je v tej dobi morda največji izziv najti ravnovesje – najprej znotraj sebe, nato v odnosu do drugih ljudi in narave.

SAB

Pogumni. Zanesljivi.

MARKO BANDELLI: »SEM VREDEN ZAUPANJA, KER SEM BOREC ZA PRAVICE DRŽAVLJANOV. ZA BOLJŠO SLOVENIJO BOM DELAL S SRCEM IN Z MISLIJO NA MALEGA ČLOVEKA!«

Obnovili smo regionalno cesto od **Štanjela do Branika**, znižali podvoz pod železnico v **Štanjelu**, v naselju **Križ** smo obnovili cesto **Dutovlje – Sežana**, obnovili cesto **Senožeče**, uredili kolesarsko stezo na odseku **Selce – Petelinje** in kot del obvoznice uredili krožišče v **Kozini**. Konec marca 2019 so se končno začela dela na ključnem infrastrukturnem projektu 2. tir. Kot edini predstavnik volivcev štirih kraških občin (**Sežana, Komen, Divača, Hrpelje–Kozina**) sem aktivno nastopil tudi za nadaljnji razvoj Krasa ter se že v začetku leta 2019 zavzel za ureditev razmer v **Lipici** in prenehanje degradacije te kulturne dediščine. Aktivno sem pristopil k urejanju problematike oskrbe s pitno vodo v **Anhovem** in iskanju novega vodnega vira za **slovensko Istro**. Ponosen sem, da sem bil **predlagatelj in prvopodpisani** pod noveli Zakona o delovnih razmerjih in Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, s katerima smo skrajšali obdobje nadomestila za bolniško odsotnost v breme delodajalca s sedanjih 30 na 20 delovnih dni. S tem smo krepko izboljšali položaj s.p.-jev. **VSE IN ŠE VEČ ZA KRAS IN BRKINE!**

V občini Hrpelje–Kozina so nerešene zadeve, ki že predolgo trajajo. Kot ključne vidim ureditev prometa na cesti Trst–Reka in Vreme–Ribnica, dokončno pa bo treba urediti tudi obvoznico Hrpelje–Kozina. Zavzel se bom za reševanje problematike o divjadi, ki uničuje njive in travnike, občini pa bo treba nuditi pomoč in podporo pri še boljšem delovanju ambulant. Prizadeval si bom, da bomo z občino in domačini poiskali rešitev za zaraščanje kmetijskih površin in obenem spodbudili podeželski turizem. Pri svojem delu bom deloval tudi za dobro mladih in jim olajšal pot do stanovanja.

MARKO BANDELLI: »SAMO USPEŠNO GOSPODARSTVO ZAGOTAVLJA MOČNO SOCIALNO DRŽAVO IN VIŠJE POKOJNINE!«

KLEMENTINA KRIŽMAN

VAŠA KRAŠEVKA V LJUBLJANI

Konkretno

POVEŽIMO SLOVENIJO

Že vrsto let sem kot direktorica Območne obrtno-podjetniške zbornice Sežana vpletena v problematiko in izzive malega gospodarstva, ki ga večinoma predstavljajo obrtniki in podjetniki.

Pri razreševanju problemov na lokalni in soočanju z izzivi pri komunikaciji z deležniki na državni ravni sem spoznala, da so najuspešnejši tisti, ki uspejo povezati stvari, ljudi in rešitve. Tako je pomembno, da na eni strani razumemo realnost in vsakodnevno problematiko navadnega državljana, na drugi strani pa znamo jasno skomunicirati potrebo in želje tistim, ki odločajo na strani države.

Zaenkrat nisem spoznala še nikogar, ki bi pomagal reševati težave kraško-brkinskih ljudi in podjetij. Zato potrebujemo našega človeka v Ljubljani.

Verjamem, da sem lahko kos izzivom, predvsem pa vidim velike razvojne potenciale Krasa in Brkinov, zato sem se odločila, da kandidiram za poslanko v Državnem zboru.

Zavedam se, da pot ne bo lahka, vendar lahko rečem, da sem skozi svoje delovanje v lokalni politiki in reševanju obrtniške problematike prepoznala potencial, da lahko naredim še več kot sem lahko naredila do sedaj.

Verjamem pa, da dobro zgodbo lahko spišemo le skupaj, zato vas **vabim, da se mi pridružite v četrtek, 7. aprila 2022 ob 18. uri v Vaškem domu Hrpelje**.

Vsak od nas predstavlja delček mozaika. Skupaj pa lahko sestavimo tisto celoto, ki smo jo do sedaj pogrešali.

Vljudno vabljeni!

Klementina Križman

Organizator volilne kampanje za gibanje Povežimo Slovenijo je KONKRETNO, Beethovnova ulica 2, 1000 Ljubljana

MARINA SUBAN
ZA NAPREDEK KRASA IN BRKINOV

SD

Spoštovane občanke in občani občine Hrpelje-Kozina!

Na državnozborskih volitvah kandidiram na listi stranke Socialnih demokratov (SD) v volilnem okraju Sežana. V politiko vstopam v trenutku, ko se zdi, da Slovenija drvi v napačno smer, da postaja vse bolj avtokratska. SD ima načrt ukrepov, izkušnje in pravo ekipo, zbrano okrog predsednice Tanje Fajon, da lahko demokratično vodi državo in jo skupaj z ljudmi oblikuje v državo vladavine prava. Dolgoletno delo v gospodarstvu me je izučilo, da zaposleni doživljamo vzpone in padce svojih podjetij, da moramo prebroditi številne krize in se nenehno izpopolnjevati.

Zavzemala se bom za 1) okrepitev javnega zdravstva, ki mu je treba nameniti več sredstev, preprečiti korupcijo, ga reorganizirati ter zagotoviti vsem ljudem ne le osebnega zdravnika, temveč tudi pravočasen dostop do storitev. Potrebujemo 2) močno gospodarstvo, za katerega je v SD programu predviden načrt za razvoj in investicije v delovna mesta z višjo dodano vrednostjo. Gospodarski razvoj moramo občutiti tudi delavci z zvišanjem ne le minimalne plače, temveč vseh plač. Prizadevala si bom za pravočasno obveščanje podjetij o nepovratnih in povratnih sredstvih iz evropskih skladov. Podpiram 3) izkoriščanje obnovljivih virov energije, predvsem sončne in vetrne energije, na način, da njihova uporaba ne bo ogrožala ljudi, živali, narave, kulturne dediščine in identitete. Prizadevala si bom za sredstva za 4) širitev in obnovo vodovodnega omrežja na Krasu in v Brkinih, za 5) gradnjo novih vrtcev in šol in obnovitev obstoječih podružnic, kjer je to mogoče, za 6) krepitev zdravstvenih kapacitet in specialističnih ambulant v okraju. Podpiram ukrepe za 7) razvoj sistema zaščite in reševanja zaradi naravnih in drugih nesreč na našem območju. Ker smo na Krasu in v Brkinih širše prepoznani po kulinariki in turizmu, bom podpirala razvoj 8) trajnostnega turizma. Vabim vas na državnozborske volitve, ker v boju za spremembe vsak glas šteje.

Zmaga je šele začetek.

Naročnik: SD; Levstikova ul. 15, 1000 Ljubljana

DOBRA POT

zavod za kulturo in sonaravno delovanje

rast+

Semenj rast+

Spomladanski semenj izmenjave

KDAJ? **v soboto, 23. aprila 2022, od 10. do 12. ure**

KJE? **ob samooskrbnih vrtovih v bližini vaškega doma Hrpelje**, Na Gorici 2a, Hrpelje-Kozina

Prinesite semena, podtaknjence, plodove rastlin, ki ste jih na svojih vrtovih pridelali v presežku in jih na semnju rast+ zamenjate za kaj drugega!

Po stari semnji navadi si bomo izmenjali tudi nasvete, izkušnje za boljšo samooskrbo in rast rastlin.

Kako opazimo, da otrok ne vidi dobro?

Ste opazili, da otrok bere z nosom ali si med branjem menca oči? V OPTIKI TOM svetujemo, da mu zagotovite pregled vida. Redni očesni pregledi so pomembni, sploh pri otrocih, ko se vid še razvija. Prvega svetujemo, ko otrok dopolni 3 leta.

Kdaj otroka peljati na pregled vida?

- → Ko otrok gleda v knjige, zvezke ali bere zelo blizu (z nosom),
- → če pripira oči ko gleda televizijo,
- → ko gleda, obrača ali nagiba glavo v isto smer,
- → v primeru ponavljajočih se glavobolov,
- → ko se pojavljajo nenavadni očesni gibi (stalno ali občasno), še posebej, ko je otrok utrujen ali zaspan (škiljenje, odklon očesa),
- → če si menca oči (sploh pri zelo majhnih otrocih).

V OPTIKI TOM opravljamo očesne preglede tudi za otroke, brez kapljic za širjenje zenic. Če pregleda vida pri otroku ne opravimo pravočasno in otrok ne uporablja očal, pa bi jih moral, se ostrina vida ne razvija pravilno. Če očala nimajo pravilne dioptrije, se oči ves čas napenjajo in zaradi tega prihaja do neostre slike, pekočih oči, glavobolov, slabše koncentracije in manjše učinkovitosti.

OPTIKA TOM
PREGLEDI VIDA VSAK ČETRTEK
Kosovelova ulica 1b, 6210 Sežana, **Tel.: 05 730 47 70**, www.optikatom.com

Poskenirajte in se naročite.

Pregled je prilagojen, da se otrok med pregledom počuti sproščeno in prijetno.

RAD(A) POMAGAŠ?

Pokliči na: **031 831 030** ali piši na: info@sopotniki.org

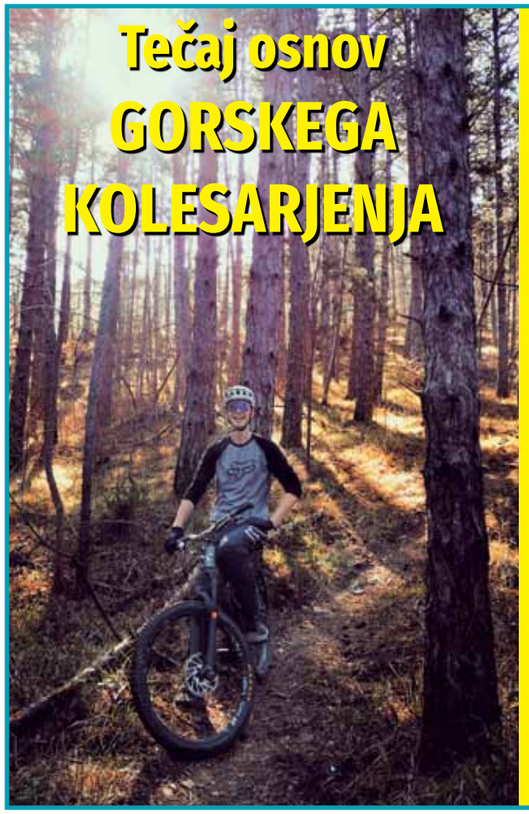
PRIDRUŽI SE SUPER EKIPI PROSTOVOLJCEV in ZAPELJI STAREJŠE PO OPRAVKIH

ČLOVEK ČLOVEKU SOPOTNIK.

www.sopotniki.org
www.facebook.com/Sopotniki

ORA · LAS · Sopotniki · DIVAČA · DOBRA POT zavod za kulturo in sonaravno delovanje · k@spr

Tečaj osnov GORSKEGA KOLESARJENJA

Vabljeni
na **6-urni tečaj**, na katerem boste lahko spoznali in osvojili osnovne tehnike vožnje z gorskim kolesom ter vožnjo po pumptrack poligonu. S tečaji bomo pričeli **konec aprila, primeren pa je za otroke od 5 do 15 let**.

Zaradi lažje organizacije zbiramo prijave **do 15. aprila 2022** na naslov **valerija.pucko@hrpelje.si**.
Za dodatne informacije pokličite na **041 338 671**.

Ime mi je Simon Godec in gorsko kolesarstvo je moja strast ter način življenja že 15 let. Izkušnje imam predvsem v disciplinah downhill, enduro in pumptrack. Sem strokovno usposobljen trener gorskega kolesarstva, bivši tekmovalec v disciplini downhill, izkušnje in znanje na gorskem kolesu pa nabiram tudi na potovanjih širom sveta (Kanada, Norveška, Francija, Avstrija itd.). Uživam v predajanju znanja in želim si, da bi lahko čim več ljudi, ki se z gorskim kolesarjenjem šele začenjajo ukvarjati, naučil pravilne tehnike vožnje ter s tem hitrejši in varnejši napredek v vožnji.
Veseli me, da je Občina Hrpelje - Kozina poskrbela za izgradnjo novega pumptrack poligona – menim, da je to temeljni kamen za razvoj gorskega kolesarjenja vsake občine. Pri vožnji po pumptracku se kolesar nauči in izpili tehniko vožnje, ki je nujno potrebna tudi pri vožnji po gorskokolesarskih poteh, lahko pa jo smatramo tudi kot samostojno disciplino oz. zabaven način preživljanja prostega časa za kolesarje vseh starosti in predznanja.

Za pridobivanje kvalitetnih kolesarskih veščin potrebujete gorsko kolo in čelado.
Vabljeni!

Simon Godec, trener gorskega kolesarstva

Brezplačni prevozi za starejše

Sopotniki
zavod za medgeneracijsko solidarnost

Pokličite nas na 031 831 030
od ponedeljka do petka od 7. do 15. ure.

info@sopotniki.org

Sopotniki –
sodelujemo, povezujemo, spreminjamo.

ORA · LAS · Sopotniki · DIVAČA · DOBRA POT zavod za kulturo in sonaravno delovanje · k@spr

AVTOPLUSTPS

Poslovna cona Risnik 4
6215 Divača
tel. 05/73 18 590
e-mail: divaca@avtoplus-tps.si

TEHNIČNI PREGLEDI TRAKTORJEV NA TERENU

Spoštovani, obveščamo vas, da bomo skladno s pravilnikom o tehničnih pregledih (Ur. l. RS 43/19) izvajali tehnične preglede za traktorje in traktorske priklopnike do 3500 kg NDM na terenu po sledečem razporedu:

DATUM	KRAJ	URA
ČETRTEK 31. 3. 2022	ARTVIŽE TATRE	13.30–14.30 15.30–17.30
TOREK 5. 4. 2022	PREŠNICA OCIZLA	13.00–15.00 15.30–17.00
SREDA 6. 4. 2022	HRPELJE KRVAVI POTOK	13.00–14.30 15.00–17.30
ČETRTEK 7. 4. 2022	RODIK ROŽICE	12.30–15.00 15.30–17.30
PONEDELJEK 11. 4. 2022	SLIVJE	14.00–17.30
TOREK 12. 4. 2022	OBROV	14.00–17.30
SREDA 13. 4. 2022	MATERIJA GRADIŠČE PRI MATERIJI	13.00–15.00 15.30–17.30

Vabljeni tudi v našo poslovno enoto pri Divači!
PON. - PET. 7.00 - 19.00 in SOBOTA 8.00 - 12.30

POMEMBNO OBVESTILO

Prosimo vas, da s seboj prinesete **veljavno zavarovalno polico** (podaljšano) za vozilo, ker sklepanje zavarovanj na terenu ni več mogoče.

Vabljeni na predavanje
Deana Herende

z naslovom:

»Konoplja je hrana. Konoplja je zdravje.«

Predavatelj bo z nami delil svoje bogato znanje o konoplji, psihadelikih in še marsičem.

8. aprila ob 19h v kleti pri Fejččinih na Beki

Dean Herenda je človekoljub, aktivist za konopljo in psihadelike, predvsem pa, kot pravi sam: »Aktivist za vse, kar je pristno in naravno v globalni vasi liberalnega kapitala.«

Obvezne prijave na kd.lilijabeka@gmail.com do 5. 4., ko tudi izveš točen naslov

OTROCI,

Otroci, vabljeni na premierno predstavo na naše novo prizorišče

»Na štengah« v parku žaga!

V soboto,
23. aprila., ob 16h!

Z nami bo nagajivi, plesni in gledališki
MALI BU!

V primeru dežja
bo predstava v kulturnem domu Hrpelje.

Vabljeni! Vstopnine ni!

Vabimo vas na proslavo ob

DNEVU UPORA PROTI OKUPATORJU

v petek, 22. 4., ob 18h
v Kulturni dom Hrpelje.

Slavnostna govornica:

VALERIJA SKRINJAR TVRZ
partizanka in pisateljica

V kulturnem programu nastopa:

Zbor Praksa iz Pule

Vstopnine ni.

Organizira:

Občina Hrpelje - Kozina v sodelovanju z Združenjem borcev za vrednotne NOB Krasa in Brkinov
Proslava poteka za območje celotnega Krasa in Brkinov, vsako leto v drugi občini.

KNJIŽNICA

PROGRAM KNJIŽNICE KOZINA ZA MAREC 2022

• RAZSTAVA •

Niko Kustić: »Nikov prosti čas«, na ogled do 29. aprila 2022

• PRIREDITEV •

1. april 2022 ob 18.00: predavanje Saše Petejan: »Ne upanje ne obup, povezanost z naravo je pot« Vabljeni na izkustveni večer, kjer bo novinarka, raziskovalka in avtorica Saša Petejan predstavila učenje in delo tradicionalnega zdravitelja in mistika Paula Goodberga. Večer bo namenjen raziskovanju človekove prirojene inteligence ter dobrobiti povezanosti z naravo in planetom.

15. april 2022 ob 18.00: Čas nemira, verzi miru, odprto branje v organizaciji Kosovelove knjižnice Sežana, enote Kozina, ZTT Trst in Zveze slovenskih kulturnih društev, park Žaga, zunanji prostor za knjižnico »Na štengah«

POTUJOČA KNJIŽNICA

URNIK POTUJOČE KNJIŽNICE V **APRILU 2022**

POSTAJALIŠČE	DATUM	URA
JAVORJE	7. 4. 2022	16.00–16.30
MATERIJA	14. 4. 2022	13.20–13.40
VELIKE LOČE	14. 4. 2022	14.00–14.30
GRADIŠČE PRI MATERIJI	14. 4. 2022	14.45–15.05
MARKOVŠČINA	14. 4. 2022	15.15–15.35
SLIVJE	14. 4. 2022	15.45–16.05
ARTVIŽE	14. 4. 2022	16.20–16.50
HOTIČNA	14. 4. 2022	17.10–17.30
BREZOVICA	14. 4. 2022	17.40–18.00
ROŽICE	14. 4. 2022	18.10–18.30

Za potujočo knjižnico: Nevenka Gropajc

RAZNAŠANJE GLASILA

Občinsko glasilo raznaša POŠTA SLOVENIJE. **V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto na Kozini in ji sporočite, da glasila niste prejeli.** Tako vam ga bo lahko dostavila naknadno. Glasilo dobite brezplačno **na občini,** na voljo pa je tudi v **elektronski obliki** na internetni strani občine: **www.hrpelje-kozina.si**. Prihodnja številka za **MAJ 2022** bo izšla v **četrtek, 28. aprila 2022** (uredništvo si pridržuje pravico do spremembe datuma izida glasila). Rok za članke: **PETEK, 15. APRIL 2022!**

Uredništvo

Fotografije za naslovnico bomo letos izbirali na socialnih omrežjih naključnih avtorjev! Vabljeni, da oddate namige s povezavo na našo fb stran Občina Hrpelje – Kozina. Fotografijo bo izbral uredniški odbor pred izdajo nove številke. Na zadnji strani pa bomo poleg koledarja objavljali fotografije rastlin in živali, ki so zavarovani in jih najdemo tudi pri nas.
Za tretjo številko smo izbrali fotografijo Parka Žaga, avtor Tilen Štolfa. Hvala za objavo!

Uredništvo

KRAJEVNI URAD HRPELJE
do nadaljnega zaprt.

KNJIŽNICA KOZINA
Tel.: (05) 680 30 27, ponedeljek: 8.00–15.00 (*malica: 11.00–11.30*) ter sreda in petek: 11.00–18.00 (*malica: 13.30–14.00*)

MEDOBČINSKI INŠPEKTORAT IN REDARSTVO (Partizanska cesta 82, Sežana): uradne ure: ponedeljek, sreda in petek: od 8. ure do 10. ure
Tel: (05) 73 10 141 ali po elektronski pošti: soou@sezana.si

POŠTA KOZINA: 030 718 909
Ponedeljek, torek, četrtek, petek: 9.00–17.00
Sreda: 9.00–18.00, Sobota, nedelja: /

INTESA SANPAOLO, POSLOVALNICA KOZINA: 05 680 38 00
ponedeljek–petek: 8.30–13.00 in 14.00–16.30
sobota in nedelja zaprto

DEŽELNA BANKA SLOVENIJE: 05 68 92 040
Ponedeljek, sreda, petek: 8.00–12.00 in 13.00–16.00
Torek, četrtek, sobota in nedelja: zaprto

ZBIRNI CENTER KOSOVNIH ODPADKOV V HRPELJAH (na začetku obrtne cone):
tor: 14.00 - 17.00, sre: 10.00 - 16.00, vsako 1. in 3. soboto v mesecu: 9.00 - 13.00

KONTAKT ZA INFO ZA ZIMSKO SLUŽBO: 05 6800 620

ZDRAVSTVENA POSTAJA HRPELJE:
Splošna ambulanta Kristina Babič, dr. med., spec. druž. med.: 05 68 90 498
Ponedeljek 7.00–14.00
Torek 7.00–14.00
Sreda 7.00–14.00
Četrtek 13.00–20.00
Petek 7.00–14.00 oz. 13.00–20.00 (1. in 3. petek v mesecu popoldan)
Splošna ambulanta Desanka Galamić, dr. med., spec. druž. med.: 05 62 90 499
Ponedeljek 7.00–14.00
Torek 13.00–20.00
Sreda 7.00–14.00
Četrtek 7.00–14.00
Petek 7.00–14.00 oz. 13.00–20.00 (2. in 4. petek v mesecu popoldan)
Malica: dopoldan 10.00–10.30; popoldan 15.30–16.003

LEKARNA HRPELJE: (05) 680 00 60
ponedeljek–petek: 8.30–16.00 (odmor 12.00–12.30)
sobota: 9.00–12.00

VARUH PACIENTOVIH PRAVIC: E naslov: jozica.trost-krusec@nijz.si;
Telefon: 041 667 501; *Uradne ure za naročene stranke:* sreda od 15.30 ure do 21.30 ure / petek od 14.30 ure do 21.30 ure
Tel. št. za naročanje 05 66 30 841, pon - pet od 8.00 do 14.00 ure.
Uradne ure po telefonu (za osnovne informacije):
ponedeljek, torek in četrtek od 18.00 do 20.00 ure
na tel. št. 041 667 501 Več na: http://www.mz.gov.si/

VETERINARSKA AMBULANTA HRPELJE: (05) 680 01 99

POLICIJA: 113
POLICIJSKA POSTAJA KOZINA: tel.: (05) 618 12 00 ali
e-naslov: pp_kozina.pukp@policija.si

GASILCI IN NUJNA MEDICINSKA POMOČ: 112

UPRAVA ZA VARNO HRANO, VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN (UVHVVR)
OU Koper, Ferrarska ulica 7, 6000 Koper
tel: (05) 663 45 00 / OU-Koper.UVHVVR@gov.si
gp.uvhvvr@gov.si (to je e-naslov glavne pisarne v Lj)

NARAVOSLOVNO-ZGODOVINSKA UČNA POT – INFORMACIJE ZA OGLED:
Darij Jelušič (041 282 453)

DNEVNI CENTER RUJ: (05) 993 06 83

MITSKI PARK – informacije za ogled:
Center za obiskovalce: Rodik 6, 070 569 882
1.7. – 31.8. - Vsak dan od 8.00 – 19.00
1.9. – 30.9. - Vsak dan od 9.00 – 17.00
1.10. – 30.4.- Ponedeljek – petek: 9.00 – 15.00
Sobota – nedelja: 9.00 – 16.00

BREZPLAČNI PREVOZI: info@sopotniki.org, www.sopotniki.org, 031 831 030

TAXI SLUŽBA: 068 627 340, int.transf@gmail.com, www.iszm.eu

Za najavo prireditve v Občinskem glasilu pošljite elektronsko pošto na naslov: glasilo@hrpelje.si ali pokličite na telefon: (05) 6800 150 ali pošljite po pošti na naslov: Občina Hrpelje - Kozina, Hrpelje, Reška c. 14, 6240 Kozina.

INFO ZA GLASILO: Ester Mihalič, 051 677 017 in glasilo@hrpelje.si

INFO ZA PRIREDITVE IN DRUGO: Občina Hrpelje - Kozina, Ester Mihalič, tel.: (05) 6800 150, e-pošta: ester.mihalic@hrpelje-kozina.si

POSEBNI DNEVI / April 2022	
1. april	Knjižnica Kozina, predavanje Saše Petejan: Ne upanje ne ubup, povezanost z naravo je pot«
2. april	Svetovni dan etnologije
2. april	Svetovni dan zavedanja o avtizmu
4. april	Mednarodni dan zavedanja nevarnosti min
7. april	Svetovni dan zdravja
8. april	Svetovni dan Romov
12. april	Svetovni dan lionizma
12. april	Mednarodni dan vesoljskih poletov s posadko
14. april	ob 18h, Kulturni dom Hrpelje – Večer posvečen Marku Breclju
15. april	ob 18h, Na štengah v Parku Žaga – Odprto branje v organizaciji Kosovelove knjižnice »Čas nemira, verzi miru«
17. april	Svetovni dan hemofilije
17. april	Velikonočna nedelja
18. april	Velikonočni ponedeljek
22. april	Svetovni dan brez avtomobila
22. april	ob 18h, Kulturni dom Hrpelje – proslava ob dnevu upora proti okupatorju
23. april	23.4., od 10h do 12h spomladanski semenj izmenjave pri vaškem domu v Hrpeljah
23. april	ob 16h, Na štengah v Parku Žaga – MALI BU – predstava z rajanjem za otroke
23. april	ob 19h, Športna dvorana Hrpelje – Koncert Brkinske godbe 2000 z Evo Boto
23. april	Svetovni dan knjige in avtorskih pravic
26. april	Svetovni dan intelektualne lastnine
27. april	Dan upora proti okupatorju
28. april	Svetovni dan varnosti in zdravja pri delu
29. april	Svetovni dan plesa
27. aprila –2. maja	Prvomajske šolske počitnice
zadnja sobota v aprilu	Svetovni dan veterinarjev

Fotografija je iz jame Dimnice
Foto: Franc Malečkar
Kače, žabe ter drugi plazilci in dvoživke pozimi otrpnejo. Tako tudi goža (Zamenis longissimus), ki sta našla skrivališče v jami Dimnice in spadata med eno od enajstih zavarovanih vrst pri nas. Navadni gož je nestrupen in razširjen po skoraj vsej državi. Preseže dolžino dveh metrov in spada med največje slovenske kače. Po prezimovanju kač je bolj znana jama na 476 m visokem Golem vrhu pri Gropadi, kjer modrasi »prekrivajo« dno brezna.
Besedilo: Franc Malečkar in dr. Slavko Polak